ԺԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4569 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 26/11 ՄԱՐՏ 1901 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 20 ԶԻԼԴԱՏԷ 1318 ԺԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4569

درعلیه ده غلطه ده (آره‌وك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سی

ՊՈԼԻՍ Գալաթիա, Նորատունկեան խան

Հասցէ առաքման ամսագրոց
à la Direction du Journal "AREVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որեւէ գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԿՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Ազգային. Գրական. Քաղաքական

20 ՓԵՏՐ. 1901

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պետոյ եւ գաւառներու համար տարեկան	140	Ղ.
» » » » վեցամսեայ	70	»
» » » » եռամսեայ	40	»
Տասը եկեղեցիներու համար տարեկան	40	Ղրշ.
» » » » վեցամսեայ	20	»
Դրամի փոխարէն փոստի փայլ կ'աւելցուցուի,		115
պրուշի փայլը 100 պրուշի հաշուով։		

Ցեղասպան թղթատարի ծախքը յատուկ կանոնադրեալ կ'վճարուի։

Առանձնաց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատան։

ԲԱՐԵԳԵՊ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեանց կողմէ զանազան ժամանակներ հրատարակուած բժշկական ու մասնակաբարական տեղեկագիրները միշտ նպաստաւոր տպաւորութիւն մը թողուցած են հանրութեան վրայ որ որքան համակիր նոյնքան ալ հետաքրքիր է Ազգին Տարեցներուն միջոցաւ պատկերացած տեսնելու իր ազգէն։ Բարեդէպ զուգադիպութեամբ մը, արդի Հոգաբարձութեան անդրանիկ տեղեկագիրը (1899 յունուար 1էն դեկտեմբեր 31) մամուլին տակէն դուրս կու գայ, անանկ միջոցի մը ուր Հիւանդանոց և Որբանոց արտաքսիր ուղղութեան մը առարկայ դարձած են ազգին ամէն դասակարգերուն համար։ և Հոգաբարձութիւնը կարդալի յարգելի անձնաւորութիւնները արդէն իսկ իրենց վայելած համաձայն վրայ գնահատուելի նոր իրաւունք մը ստացած են, — հարկ չկայ ըսելու թէ ի՞նչու։

Աղէկանց Որբանոցի բաժնին մէջ թոքախտի ճարակման սկզբնաւորութեան հրապարակումը այժմէութիւն մը տուաւ ամբողջ Հիւանդանոցին, — թէեւ ըլլար ախուր այժմէութիւն մը, — և այս յայտնութեան յարուցած խնդրին էն հրատապ օրերուն մէջ՝ խղճմտիր ու մանրամասն տեղեկագիր մը մատուցումը Ս. Պատրիարքին ու Ազգ. Վարչութեան, և տրպագիր տեսարկով մըն ալ ժողովուրդին ներկայացուելը՝ գոհունակութեամբ կ'ողջունուի։

Խօսքս այդ տեղեկագրին վրայ, որ գրեթէ ակնարկով մը, օր օրին գրուած յօդուածի մը մէջ, ինչպէս կը խօսուի շատ անգամ որ և է Խորհուրդի կամ Խնամակալութեան մէջ տեղեկագրին վրայ, այս համաձայնութեան արժէքը ու կարեւորութիւնը անտեսել պիտի նշանակէր։ Վասն զի, ինչ գիրք, ինչ հրատարակութիւն կրնայ աւելի մտիկ ըլլալ մեր ազգին և ուշադրութեամբ կարդացուելու ու խորապէս ուսումնասիրուելու կարօտ՝ քան այս տեսարակը, ծանուցով փոքր—102 էջ միայն— բայց բովանդակութեամբը՝ հոծ ու պէսպիսութեամբ լեցուն, «պէսպիսութիւն բառին ո՛չ թէ գրական իմաստովը, այլ իրական կեանքի, դժբաղդութեանց, հիւանդութեանց, մահերու չուրջը դարձող պէսպիսութեամբ մը լեցուն, որուն թողած տպաւորութիւնը ուրիշ կերպով չի կրնար մեզմանալ՝ բայց եթէ ցոյց տրուած նեւթական ու բարոյական հոգածութեան և հասցուած խրատներուն ու դարմաններուն գիտակցութեամբը, որոնք նոյնպէս պատկերացած են անոր մէջ։ Կարօտութեանց ընդարձակութիւնը ու նպաստներուն քանակը, մարմնական ցաւերը ու բժշկական դարմանները քով քովի դրուած են այս տեղեկագրին մէջ զոր պիտի կրնայինք նաեւ անուանել Բարեգործութեան Գիրք։

Այսօրուան համար պիտի բաւականանք ծանօթացնել զայն Արեւելքի ընթերցողներուն, իր ընդհանուր գիծերուն մէջ միայն, յառաջիկայն՝ կամ աւելի ճիշդը կ'ըլլայ ըսել՝ ձեռնհասներու։—մանաւանդ պէս բժիշկներու։—թողլով զայն ամբողջապէս ուսումնասիրելու պարտականութիւնը։ Պարտականութիւն՝ անոր համար որ սիրել է կարծել թէ Հիւանդանոցին մէջ միայն դրամ ապրուն մէջ կը կայանայ անոր օգնադրելու հոգեկան հաճոյքը։ Լրագրասէրը իր թերթին էջերը ամէն օր բաց պահելով, դրագէտն ու հրապարակագիրը իրենց գիշերը նուիրելով, բժիշը իր տառութիւնները պարզելով ի հարկին, կինը՝ իր անձնուէր խնամքը, եկեղեցականը՝ կրօնի սիրոյնքը տարով, վերջապէս ամէն դասակարգ, քանով մը օգտակար դառնալու կարող ամէն հայ անհատ ինքնարքը մղում մը ունի այս մատուցումին, — միակ մատուցումը որ խնդրանքի պէտք չէ ապասի, ու չի սպասեր արդէն։

«Տեղեկագիր Հոգաբարձութեան Եէտիգուլէի Ազգ. Հաստատութեան.— Ս. Փրկիչ» ընդհանուր տիտղոսը կը կրէ այս տեղեկագիրը զոր ստացանք օր մը առաջ։ Բաղ. Ժողովին ու անոր Ս. Նախագահին ուղղուած նամակի մը, — հակիճ բայց բաղմակողմանի տեսութիւններ ու ծանօթութիւններ պարունակող պրօնանքը մը, — կը յաջորդեն տեղեկագիրը կազմող երեք մասերը։

Բժշկականը առաջին տեղը պիտի գրաւէր ի հարկէ, և Տոքթ. Ն. Տաղաւարեան էֆ.՝ իբրեւ «Տեսուչ Հիւանդանոցի և բժշկ ներքին հիւանդութեանց բաժնին» իրեն պատուոյ բերող ու Հիւանդանոցի դարմանական ճիւղին փարը բարձրացնող տեղեկագրով մը, որ կը գրաւէ 26 էջ, հայելի պէս ընթերցողին աչքին առջեւ կը դնէ ամէն ինչ որ կատարուած է այդ ճիւղին մէջ, ու դիւ կը մնայ կատարուելիք. բաղդատական ցուցակներով, մանրադիտական տեղեկութիւններով, ապաքինածներու ու մեռածներու համեմատական հարիւրներով որոնք բժիշկ չեղողի մը գլխու պատյտ կու տան պարզապէս։ Բանասէր տարբերը պիտի նեղէ ինձի անշուշտ՝ եթէ աւելի բան մը ըսելու ո՛չ ձեռնհասութիւնը ունիմ և ո՛չ ալ մանաւանդ տրամադրութիւնը կը զգամ՝ այդ ախտաբոյր ու մահահոտ էջերուն վրայ։ Կ'ընդօրինակեմ միայն եզրակացութիւն մը։— Տեղեկագրին ընդգրկած մինակայ չորեքին մէջ (1899) Հիւանդանոցի բժշկական ու վիրաբուժական բաժիններուն մահերու համեմատութիւնը եղած է 100ին 16, 97. մինչդեռ 1898ին էր 100ին 19. 37։ Գ. լով Տոքթ. Զարդարեանի տեղեկագրին, վիրաբուժականը, անիկա աւելի անանձնական է սովորական մահկանացուներուս համար որ այնքան օտար ենք նշդրակին՝ որքան մանրիմ գոյին։ Բայց թէ իր և թէ՝ Տոքթ. Մանէրիի տեղեկագիրը, յիմարանոցի ճիւղին վերաբերեալ, ո՛չ նուազ խնամտ կերպով պատրաստուած ու դնահատելի աշխատութիւններ են։ Ասոնց կը յաջորդեն որբանոցի, ծերանոց—անկեանոցի, ուսանողներու յատուկ բաժնին տեղեկագիրները, —առաջինը՝ Որբանոցի տեսուչ Ց. Գ. Նիկողոսեան էֆ.ի կողմէ պատրաստուած։ Ցնտոյ կու գան մամարան, հանդերձատուն, խոհանոց, դեղարան, պարտէզ, մատուռ, բաղնիք, լուացարան, անասնարան, և մինչեւ իսկ... «ցնցոտատուն», ո՛չ միայն իւրաքանչիւրին վիճակին ու մատակարարութեանը վրայ ամփոփ ծանօթութիւններով, այլ նաեւ ամէն մէկուն մէջ պատրաստ գտնուած իրերէ՝ իրերու ցուցակներով։

Բարեպաշտութիւնը չէր կրնար իրեն յատուկ զլուխը չունենալ բարեգործական մեծ հաստատութեան մը նուիրուած այս տեղեկագրին մէջ։ Եւ արդարեւ յատուկ ցուցակի մը մէջ կը կարդանք թէ տարին 44 տօնական օրեր պաշտօն և պատարագ, և երբեմն մէկը կամ միւսը միայն, — եղած բարեգործութեան կամ կատարին համեմատ, — կը կատարուին՝ Հիւանդանոցի բարեբարդներու հոգւոյն։ Մինչ բացառութիւն մը կայ բարեպաշտութեան այս ասպիճանացոյցին մէջ։ Հոգեպատան տօնին օրուան դէմ նշանակուած է հանգստոյն։ «Տեր ողորմի՛», ըսել՝ բարեպաշտուհի Տիկնոջ մը համար։»

Այս գուտ հոգեկան ու կրօնական գլուխին էր յաջորդէ՝ նիւթականը—պատուածք, կտակք, վաղիք։ արժէքուղթեր— բարեգործութեան դրական ու պերճանք փոշիի ամպեր յարուցանելով, և փաքիներու խումբին մէջէն անցնելով փախստականներուն կոմը հասնիլ։ Երբ կարդաց այս վերջիններուն մօտեցաւ, կարդը վարդը՝ որ Պրիէնն էր գոչեց։

—Դո՞ւք էք, ակը իմ, փառք Աստուծոյ, իրար գտանք։

—Օ՛հ, շուտ կառք նստեցէք, այդ անչափ փաքիները կրնան յանկարծակիի բերել մեզ։

Ու փախստականները կառք հէնուն, որ անմիջապէս ճամբայ ելաւ Պրիէնի առաջնորդութեամբ։ Երկու մտատակ գոմէշներ կը քաշէին կառքը, որոնք Հնդկաստանի մէջ շատ տեղեր ձիու տեղ կը գործածուին և շատ տպաւորիչ են։

Հիմա փախստականները Պրիէնի Բաղնս տանող ճամբուն վրայ կը գտնուէին, որ մանուածոպատ ճամբայ մըն էր, եղերուած խորունկ անցքերով։ Դիւրաւ կարելի էր տեսնել որ՝ իր մէջ ալոյ կր տեսնենք թէ արդի Հոգաբարձութեան օրով մէկ տարուան մէջ 5 կտոր կալուածներ նուիրուած ու աւելցուած են Հիւանդանոցի անշարժ ստացուածքներուն վրայ՝ 48,800 դրշ. արժէքով։

Տեղեկագիրը կը փակուի 1899 տարուան ելեւմտաբեր ընդհանուր հաշուեցոյցով որ կը յանդի 1,389,499 դրշ.ի պահանջի գումարին։

Պարիկ էֆ. Կիւլպենկեանի առնտարտեանն ներքեւ կազմուած Հոգաբարձութիւնը (*), որ 1898 օգոստոս 4ին պաշտօնի ձեռնարկեց ու այդ թուականէն ի վեր յաջող չգիտցող անձնուիրութեամբ մը և Հիւանդանոցի ներքին բարեկարգութեան ու հաստատութիւնու յաւելման համար իր յարատեւ ջանքերովը անկեղծ ու արժանաւոր դնահատումի մը արժանացաւ, զոր պիտի վայելէ միտ, իր գործունէութեան հաւատարիմութեամբ զարտաստած այս տեղեկագրովը գիտակից համակրանքի նոր հոսանք մը ու բարերարելու ուելի ազդու տրամադրութիւն մը կը ստեղծէ հանրութեան քով դէպի Ս. Փրկչի Հաստատութիւնը,— բան մը որուն համար հրապարակային շնորհակալութիւն մը, Հոգաբարձութեան ուղղուած, չա՛տ սովորական բանաձեւ մը եղած պիտի ըլլար ու տկար մէկ ստատայատութիւնը միայն ամէնուս զգացածին։

Տ. Ա.

(*) Ծ.—Տեղեկագիրը ստորագրած են Հոգաբարձութեան բոլոր անդամները, Տոքթ՝ Պատրիկ Կիւլպենկեան (Առնտարտեան), Գ. Մ. Ալեքսանդրեան (Առնտարտեան), Գրիգոր Համբարձումեան (Գանձապետ), Տոքթ. Սարասանեան, Տոքթ. Ա. Նազարեան, Գրիգոր Կիւմիւշեան, Տիգրան Ս. Մանուկեան, Գ. Ս. Էլիէնեան և Յակոբ Սիմանեան, որոնցմէ Գ. Համբարձումեան էֆ.ի հոգածութիւնը՝ անոր տեղ անդամ ընտրուած է վերջին տարիներս Պօղոս էֆ. Էքսէրճեան։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ԲԱՐԵԿԵՆԴԱՆԸ

Եւրոպայի մէջ, մանաւանդ Հռոմ, մեծ համբաւ ստացած է Բուն Բարեկենդանը։

Արեւելեան ազգերու Բարեկենդանը մէկ նմայն է Եւրոպականին՝ որ Փրկչի Մենդեան տօնէն կը սկսի ու կը վերջանայ Մեծ Պահքի առաջին երկուշաբթին՝ որուն անմիջապէս կը յաջորդէ Մոխրոց Օր (Mercredi des Cendres)՝ իբրեւ առաջին օր պասոյ (Carême)

Եւրոպական ազգերը կը կատարեն Բարեկենդանը իբրեւ յիշատակ իրենց հեթանոսական նախնի այն տօներուն՝ որ նուիրուած էին Պահանալներու (Bacchanales)՝ ի փառս դիւցազ ասուածին՝ Պաքոսի, և կամ, Սատուրնականներու (Saturnales)՝ որմէ ծնած է Պղտատն՝ Հայր Դիցոյց։ Այս տօներուն՝ ժողովուրդը պատ թողուած էր ծայրագեղ խնդութեանց մէջ իսկ, ինչպէս հիմայ ալ նոյն Բարեկենդանի օրերուն զանազան դիմակներու տակ։

Մեր մէջ ամէն շաբաթական պահք իր բարեկենդանը ունի մասնաւոր խորհրդով՝ որուն ամէնէն նշանաւորն է Մեծ-Պահքի մեծ Բարեկենդանը, որ իւրաքանչիւր քաղաքի սովորութիւններուն համեմատ, կը սկսի առ առաւելն տասնհինգ օր առաջ իրեն բարեկենդանութիւնն մը՝ ժամանակ ըլլալուս համար սրբասպահ օրերուն, աւարակով առաւել կամ նուազ ժամանակաւիճակի մէջ, մարդկային անմեղ հաճոյքներ հրաժարելի վերջին ողողնի մը նուիրմամբ ու Մեծ-Պահքի առաջին օրը լսելով եկեղեցիին մէջ «Լուացարան»

Սուրբիկ խոյս տուաւ անոր հարցուցածէն ու ինք հարցուց անոր.

«Պէ՞տք է որ ամուսնանամ այնպիսի մէկուն հետ, զոր չեմ սիրեր ես։»

«Բայց ինչո՞ւ չես սիրեր զինքը. վայելչադէմ է, հարուստ է և ազնիւ սիրտ մը ունի և... և երիտասարդ է։ աւելցուց հագիւ լսելի ձայնով մը որ հառաչանքի մը պէս թռաւ իր բերանէն։ Մերին ինչպէս պէտք էր ըլլար ան, որպէս զի կարենայիր սիրել զինքը։»

Սուրբիկ վայրկեան մը իր յոյսով ու սիրով բռնկող աչքերը անոր աչքերուն ուղղեց, յետոյ դարձեալ խոնարհեցուց գլուխը։ Գանի մը վայրկեան խորին լռութիւն տիրեց ու երկուքին սրտերը կը բաբախէին միայն։ Կենդանի ձայնով չէին խօսեր անոնք...։ Յետոյ աւելցուց օրիորդը լսելի ձայնով. «Ես չպիտի ամուսնանամ երբէ՛ք։»

Սիսակ դիտեց անոր քնքուշ դէմքը ու բացագանչեց յետոյ. «Դուն չպիտի ամուսնանա՞ս։ Անհնա՞ր է այդ բանը. և ինչո՞ւ չէ, ինչո՞ւ չէ։»

Անիկա չպատասխանեց։

«Սիսա՛կ, հարցուց յանկարծ Սուրբիկ, դուն ինչո՞ւ չես ամուսնանար։»

Ապշած նայեցաւ երիտասարդը անոր երեսին։

«Ե՞ս, ե՞ս ինչու չեմ ամուսնանար։»

«Այո՛, Սիսա՛կ, դո՛ւն։»

Կարծես թէ ան կը խորհէր ինք իր մէջ խորասուզուած. յետոյ ցաւ անտարբերութեամբ. «Անդիրը իմ վրաս չէ՝. քեզի ինչ պէտք։»

«Ըհ», ստիպեց ազաչական դէմքով օրիորդը, «ըսէ՛ թէ ինչո՛ւ։»

«Բայց Թո՛ղ այդ խնդիրը». ցաւ լսելութեամբ երիտասարդը։ Բայց Սուրբիկ պնդեց իր պահանջման վրայ, հոմայական նշանարով։ «Բանի որ անարատաւ գիտնալ կ'ուզես այդ բանը», մրմնջեց Սիսակ և իր ակնարկները սեւեռեց օրիորդին աչքերուն, «ըսէ՛ ուրեմն. ան որ կը սիրեմ ես այնչափ բուռն կերպով, ան նոր չեմ կրնար ես տեսնել...։»

«Մուսանցա՞ծ է։»

«Ո՛չ։»

«Ուրեմն ի՞նչ։»

«Անիկա դեռատի է ու գեղեցիկ և ես արդէն սկսած եմ...ծեռանալ, Սուրբիկ։»

«Դուն, Սիսակ, և դուն դպնն կը սիրե՞ս։»

«Անհնարելի՞ս։»

«Եւ ան գիտէ՞ այդ բանը, հարցուց օրիորդը։

«Ինչպէս թէ չէ. կրնա՞յ չգիտնալ։»

Երկար լռութիւն իր յաջորդեց ասոր. հոն իրարու դէմ նստուածք նստուածքի, դիրար գաղտնի սիրով սիրող երկու սրտեր կը վատէին։ օրիորդին գեղեցիկ դէմքին վրայ ճանաչող յոյսի վերջին ցոլքերն ալ մարեցան ու անոր փէսն քարացած դէմքը գիշերուան ստուերներուն մէջ մնալ սկսաւ, կարծես։

Երիտասարդը անհուն սէր ու գթով արտայայտող աչքերովը դիտեց դպնն վերջին անգամ մը ալ։ յետոյ հրաժեշտ առաւ Սուրբիկին ու հեռացաւ, հետեւեալ խօսքը ըսելով. «Մառնէ՛, Սուրբիկ, որ քու մարդ չեմ փափաքը ա՛յս է. լա՛ւ մտածէ ըսածներուս վրայ։»

Ու դուռը գոցուեցաւ. իր քաղցր երազներն ու յոյսերը անհետացան, ինչպէս վերջալոյսի վարդագոյն ամպերը՝ զոր մտեցող մութ գիշերուան խարսիներ կը կոթէի մարդ, բայց կը տեսնէ, որ ցանի մը վայրկեան վերջը մոխրագոյն կոյտեր միայն կ'երեւան կարմրատակ երկնքին վրայ։

Սուրբիկ ինկաւ բազմոցին վրայ տխուր ու յուսահատ. և մնաց կոն, մարմնոյր երկրի վրայ, սրտին իր տխուր երազներուն և հաւատին ալ անարդ ու տխուր ապագայի մը մէջ թաղուած...։

Գիշեր է. Սուրբիկ ժամանակէն առաջ քաշուեցաւ սենեակը քնանալու համար, որպէս զի գոնէ ժամանակ մը մոռնայ իր վշտերը. ինչ որ յոյսը սրտին ու հոգւոյն համար է, նոյնն է քունը մարմնոյն համար, բայց և այնպէս անոր սիրտը կը հրդեհուէր...։ Շարունակ մէկ կողմէն միւս կողմը կը դառնար ու իր այրուող դէմքը անկողնին կակուղ բարձին վրայ կը սեղմէր։ Սիսակի այն խօսքը, թէ մէկը կը սիրեմ որուն չեմ կրնար սէր ըլլալ, մի՛ բաւորած էր զինքը։ Իրեն համար անհասկանալի էր, թէ ինչպէս աղջիկ մը կրնայ մերժել Սիսակը... իրեն համար ան բարւոյն ու աղնիւին ճաճանչումն էր. առաջին անգամ հիմա էր որ Սուրբիկ հարցուց ինքնիրեն, թէ ինք ինչ յուսացած է երբեք, որ զինքը կնութեան առնէ ան, որուն քով ինքզինքը ա՛նչափ փոքր կը զգար, որուն կը նայէր ինք անսահման յարգանքով։ Սուրբիկ չը կրցաւ պատասխանել իր այս հարցման, բայց ինք գիտէր միայն, որ Սիսակ, որ չափ ինք կրնար յուշարեալ, իր մանուանումներուն և զգացումներուն տէրն է և իր ծաղկափթիթ հոգւոյն ալ գիտցողը եղած էր։

Ինք չէր ճանչնար ուրիշ կամ մը, բայց եթէ անոր կամքը և ուրիշ եզանկութիւն մը, բայց եթէ անոր հաւանութիւնը։ Սուրբիկ զայն միայն երազած էր և անոր մերձաւորութիւնը փափաքած էր—ինք անոր մէկ արարածը կը զգար ինքզինքը, եւ հիմա ան առանց կարեւորութիւն տալու կը նեղէր զինքը մէկ կողմ։ Մէկ հարուածով ջնջեցուցած էր ան իր երիտասարդ երազները։ Սուրբիկ չէր կասկածեր երբեք, թէ ան դիտէ որ ինք զինքը, այ՛նչափ բուռն կերպով կը սիրէ, և ինչպէս կրնար այս բանը անոր ծանուցուիլ։ Բայց Սիսակ ուրիշ մը կը սիրէր, որուս տէր պիտի ըլլար, որովհետեւ նոյ կրնար միտ անոր դիմադրել։ Էհ, հիմա կրնար ինք իր մօր փափաքը կատարել և Տիրանին հետ ամուսնանալ, նոյնիսկ Սիսակ այս բանին յորդորած էր զինքը։... Սարսուռ մը զգաց։ Ջոնանա՛ լայնեաց Սիսակը, այդ անգին բարեկամուրեան ամէն բան պիտի վերջանար քիչ յետոյ։

Երբ իր հայրը մեռաւ, ինք վեց տարեկան աղջիկ մըն էր, այն տարն երբեւ տան բարեկամ՝ Սիսակ իր խնամակալը եղաւ։ և ինչպիսի խնամակալ։ ինչպէս որ ան այդ ընտանեաց նիւթականը կը ջանար պահպանել, այնպէս ալ կը ջանար լաւ դաստիարակութիւն մը տալ փոքրիկ Սուրբիկին։ Սիսակ ամէն օր կու գար, կը զգաչէր անոր հետ, կը նայէր անոր դասերուն և չէր խնայեր դիտողութիւն ընել ամէնէն փոքրիկ բանին խակ՝ որ Սուրբիկի մը վերաբերէր։ Ահա այս կերպով այդ երիտասարդը իր պարտաւորութիւնն ամենաճիշդ մասը անոր կը նուիրէր և կ'առաջնորդէր զայն ամէն բանի մէջ. անոր ձեռքերուն մէջ ինք մոմի պէս կակուղ էր։ Եթէ իր մայրը և հաւատարիմ Մարիամը չիմանային զսպել այդ աշխոյժ աղջիկը, ո՛չ խնդրելով և ո՛չ ալ սպառնալով, այն առեն Սիսակի մէկ խօսքը բաւական էր զայն ուղիղ ճամբուն բերելու։ առանց ընդդիմութեան կ'ընդունէր ա՛յն պատիժը, զոր անիկա որոշած էր իրեն համար և սիրով ու յօժարակամ կը համբուրէր այն ձեռքը, որ քիչ առաջ պատժած էր զինքը։

(Շարունակելի) Ա. ՀՊՅՐՈՒՆԻ

Կը խնդրուի մեր թղթակիցներէն եւ յօդուածագիրներէն որ իրենց ձեռագիրներ թուրքին մէկ երեսին գրուց միայն գրեն, տպարանի ուշադրութեան համար։

ՔԱՐԵՐ ՄԱՐԴԻՆ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԼՈՒՑԱՑԱՆ ԴՈՒԼԻՐՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՔԸ

Ժ.Ս.

—Շիտակ դէպի առաջ, ըսաւ Եամպօ, որովհետեւ ճամբուն երկու եղերքները խորունկ փոսեր կը գտնուին։

—Ըսել է ծուղակը ինկած ենք, ըսաւ Հանրի պարարեւութեամբ. եթէ փաքիներու խումբ մը մեր հետքերուն հետեւ-ալեղ, պիտի կրնայ յանկարծակիի բերել մեզ։

—Մեր բիվուվիներները անգործ չեն մնար անշուշտ այդ պարագային. առ այժմ կրնանք Պրիէնի գալուն սպասել։

Հեռուն, փաքիներու խումբ մը ջահերով դուրս կ'ելլէր ինչեանէն և ճամբուն վրայ կը յառաջանար կատաղի մանիլներ արձակելով։

Երբ փախստականները իսկոյն ճամբայ ելան, թէեւ Ռաուլ քիչ մը ակամայ, որովհետեւ չէր ուզեր առանց Պրիէնի մեկնիլ։ Փաքիները մեծ արագութեամբ կը յառաջանային. ջահերուն լոյսով անոնց մեկ մարմինները կը նշմարուէին. քանի հեռաւորութիւնը կը նուազէր։

—Կառքի մը ձայն կը լսուի, ըսաւ Հանրի։

Ատուդիս, սայլ մը սպարտ կ'ընթանար, պիտի կրնայ յանկարծակիի բերել մեզ։

—Մեր բիվուվիներները անգործ չեն մնար անշուշտ այդ պարագային. առ այժմ կրնանք Պրիէնի գալուն սպասել։

Հեռուն, փաքիներու խումբ մը ջահերով դուրս կ'ելլէր ինչեանէն և ճամբուն վրայ կը յառաջանար կատաղի մանիլներ արձակելով։

Երբ փախստականները իսկոյն ճամբայ ելան, թէեւ Ռաուլ քիչ մը ակամայ, որովհետեւ չէր ուզեր առանց Պրիէնի մեկնիլ։ Փաքիները մեծ արագութեամբ կը յառաջանային. ջահերուն լոյսով անոնց մեկ մարմինները կը նշմարուէին. քանի հեռաւորութիւնը կը նուազէր։

—Կառքի մը ձայն կը լսուի, ըսաւ Հանրի։

Ատուդիս, սայլ մը սպարտ կ'ընթանար փոքրիկ ամբոխի մը մէջ։ Գոմէշները քանի մը անգամ վախու նշաններ ցոյց տուին՝ յանկարծ հոտ առնելով իրենց ճամբուն վրայ, բայց Պրիէնի ձեռքը գրաւեալ խթանովը կ'սպահանջէր զանոնք։

Ամբողջ գիշերը, առանց կանգ առնելու կառքը ուժգին մղուն ճամբայ կարեց. արշալոյսը ծագելու վրայ էր երբ կառքը կեցաւ. քիչ մը հանգիստ տալու համար կենդանիներուն։

Եամպօ մատանիներուն ակներեւ նշաններ ցոյց տալուն, Ռաուլ հարցուց.

—Բանի՞ մը կը վախնաս Եամպօ։ Հընդիկը իրը պատասխան ցոյց տուաւ բազմաթիւ ձիերու ոտքի հետքեր, որոնք որոշապէս կը տեսնուէին գետնին վրայ։ Անտարակոյս իրենցմէ քիչ առաջ այդ ճամբէն անցած էին ուրիշներ։

—Մրցանք կը կարծես որ ըլլան, յարեց Հանրի տ'Ալբէմբ։

—Պիլհերն են, ըսաւ Եամպօ, գլուխը ցնցելով։

Աբդարաւ, քանի մը վայրկեան յետոյ ճամբան եղերող ժայռերուն վրայ տեսնուեցաւ սեւ գլուխներու բազմութիւն մը։ Եամպօյի ըսածին պէս, անոնք Պիլհերն էին, այն ահեղի աւազակները, որոնք Ֆրանսայի փախստականներու մասին տեղեկութիւն առած էին իլեանի մէջ բնակող իրենց ընկերներէն։ Ուստի ճամբուն վրայ կեցած՝ փախստականներու գալուստեան կը սպասէին կողոպտելու համար զանոնք։ Մնաց որ այս ամէնը սրը Ձոր խորհուրդով կատարուած էր. որ Ֆրանսացիներուն Վարդիրու Ապարանքէն մեկնելէն յետոյ՝ Հաիմ Տօրանի տուաքարկած էր աւազակներու կողոպտել տալ Ֆրանսացիները, առանց զանոնք սպանել տալու։ Հաիմ Տօրանի հանճարեղ գտնելով այդ գաղափարը, հաւանած էր անոր գործադրութեան։ Այսպէս, սրը ձօ Իճրրթրն հնդիկի մը՝ Սալարի ընկերակցութեամբ Ֆրանսացիներուն օգնականած իլեանը գնաց։ Սալար որ չափազանց առուլութիւն կը տածէր Եամպօյի նկատմամբ, խոստացած էր փաքիներու և աւազակներու խումբ մը ժողվել իր գլխուն և յարձակիլ փախստականներուն վրայ։

Հիմա գանք հնդիկ աւազակներուն, որոնք ժայռերու բարձունքին վրայ կեցած կը պատրաստուէին յարձակելու։ Հրաղէնի երկու հարուածներ պայթուեցան։ կառքին դիմէնէրն մէկը գետին փռուեցաւ անկենդան, իսկ մնան ալ ծանրապէս վիրաւորուած՝ ապալեցաւ։

—Այս աւազակներուն դարձը շատով կը լիացնէինք, եթէ լաւ հրացաններ ունենայինք։ մեր բիվուվիները խաղալիքի պէս բան մը կ'երեւան անոնց։

(Շարունակելի)

—)(119)(—

ՔՈՐԹ ԲՐԱՏԻԼ

ԴԵՂԻՆ ՄԱՐԳԻՏ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԼՈՒՑԱՑԻՆ ԴՈՒԼԻՐՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՔԸ

Ժ.Ս.

—Շիտակ դէպի առաջ, ըսաւ Եամպօ, որովհետեւ ճամբուն երկու եղերքները խորունկ փոսեր կը գտնուին։

—Ըսել է ծուղակը ինկած ենք, ըսաւ Հանրի պարարեւութեամբ. եթէ փաքիներու խումբ մը մեր հետքերուն հետեւ-

Քաղաքական Լուրեր

ՖՈՆ ՊԻԼՈՎԻ ՀԱՌԸ

Գերմանիոյ Խորհրդարանին մէջ.— Գերմանիա եւ Անգլիա.— Գերմանիոյ եւ Ռուսիոյ տնտեսական յարաբերութիւնները,

Պերլին, 5 մարտ.— Գերմանիոյ նախարարապետ Ֆոն Պիւլով կոմսը այսօր Խորհրդարանին մէջ քաղաքական մեծ բանախօսութիւն մը արտասանեց՝ որուն կը սպասուէր քանի մը օրէ ի վեր։ Խորհրդարանը և Գերմանիոյ հանրային կարծիքը կ'ուզէին նախարարապետէն բացատրութիւններ ստանալ Գերմանիոյ և Անգլիոյ յարաբերութեանց վրայ՝ վեհապետի փոփոխութենէն ի վեր. նաև տէրութեան յարաբերութեանց վրայ արեւելեան դրացիին՝ Ռուսիոյ հետ։ Ֆ. Ֆոն Պիւլով քանց ամէնէն աւելի զոհացուցիչ եղաւ այդ երկու խնդիրներուն։ Նախարարապետը նախ յայտարարեց թէ Գերմանիոյ կայսեր Անգլիա կատարած ուղեւորութիւնը ո՛չ քաղաքական և ոչ ալ արքունական այցելութիւն մը էր, այլ պարզապէս մարդկօրէն պատմուած ներշնչուած։ Ֆ. Ֆոն Պիւլով յարեց թէ վեհապետի փոփոխութիւնը բնաւ չէ փոխած Գերմանիոյ և Անգլիոյ միջեւ եղած յարաբերութիւնները, թէ կան անձեր որոնք կը յուսային որ այդ փոփոխութիւնը անձնական ազդեցութիւն մը պիտի ընէ երկու երկիրներու յարաբերութեանց վրայ, բայց այդ յոյսը չիրականացաւ։ Թէ Լորտ Ռոզէբիրի պատուանշան տրուելու իրողութիւնը Բրուսիոյ արքունիքին մէկ իրաւունքն է և թէ այդ պատուանշանին տրուիլը քաղաքական նշանակութիւն մը չունի։ Նախարարապետը յետոյ աւելի շահեկան խնդիր մը ձեռք առնելով յարեց։

«Ռուսիոյ հետ մեր յարաբերութեանց մասին համոզուած եմ որ մեր քաղաքականութեան ամէնէն մէկ բարձր գործն է դրացիական խիստ բարեկամական յարաբերութիւններ ստեղծել այդ տէրութեան հետ։ (Աջակողմէ կը ծափահարուի)։ Համոզուած եմ որ Գերմանիոյ ու Ռուսիոյ շահերը քիչէ քիչ կ'ընթանան շատ մը խնդիրներու մէջ, և երկու կողմէն եթէ քիչ մը բարի կամք ցոյց տան, չկայ խնդիր մը որուն մէջ այդ շահերը իրարու հակառակին։ Երկու տէրութիւնները և ոչ մէկ խնդրի համար իրարու տարակարծիք են անհնարին կերպով, բայց այդ ուղղութեամբ իսկ կ'ուզենք որ Գերմանիա օտարէն կախում չունենայ, ոչ ալ օտարը՝ իրմէ։ (Աջակողմեան ու ձախակողմեան բուռն ծափահարութիւններ։) Ենթադրել թէ ամէն առթիւ պատրաստ պիտի ըլլանք, առանց վիճելու և քննադատելու հետեւիլ ո՛ւ է օտար տէրութեան ուղղութեանը, ասիկա մեր կողմէն բարեկամութիւն մը պիտի չըլլայ, այլ հպատակութեան գործ մը։»

Ֆ. Ֆոն Պիւլով կը յայտարարէ թէ Գերմանիոյ քաղաքականութեան անփոփոխելի ուղղութիւնը ո՛չ դերդատան և ոչ ալ ազգականութեան նկատումներու ազդեցութիւնը պիտի կրէ։ Նախարարապետը յետոյ երկրագործական խնդրին վրայ խօսելով ըսաւ.

«Նկատելով այն տագնապը՝ որուն ենթարկուած է երկրագործութիւնը, բացարձակապէս անհրաժեշտ կը նկատեմ բարձրացնել ցորենի ու հաճարի մաքսերը, սակայն այդ բարձրացումը պէտք է հաւասարակշռուի գերման ճարտարագործութեան արտադրութեան և արտածութեան կարողութենէն. նաեւ պէտք է հոգ տանիլ որ գերման գործատուները նպաստաւոր կէտերի մը պայմաններէն չզրկուին։ (Ընկերվարականներուն կողմէն աղմուկ։) Գերման գործատուին բարեկեցութիւնը (Ausblühen ընկերվարականներուն կողմը կը դառնայ) ձեզի չափ կառավարութեան ալ հոգածութեան առարկան է։ (Աջակողմեան ու կեդրոնեան «կեցցե՛» կը գոչեն։ Ձախակողմեան աղմուկ։) Չեմ կրնար աւելի մանրամասնօրէն խօսիլ մաքսերու բարձրացման խնդրին վրայ, վասն զի դաշնակցային Խորհուրդը տակաւին որոշումի մը չէ յանգած այդ մասին. սա միայն կրնամ ըսել թէ կը բաղձանք միւս Տէրութեանց հետ նորէն մաքսային այն տեսակ դաշնադրութիւններ կնքել որոնք ընդունելի հիմերու վրայ հաստատուած ըլլան։»

ԱՆԳԼԻՈՅ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ

Լորտերու Ժողովին մէջ.— Բանակին վերակազմութեան վիճաբանութիւնը.— Անձնակազմութիւնները.— Լորտ Սոլզպէրի.— Լորտ Ռոզպէրիի պատասխանը.— Երեսփ. Ժողովին մէջ.— Թագաւորին պատգամագիրը.— Արտկալից նիստ մը.— Իրլանդացի երեսփոխանաց պատգամաւոր մը։

Լոնտոն, 5 մարտ.— Այսօր Լոնտոնի մէջ ամէն մարդ կը խօսի Լորտերու Ժողովին մէջ բանակին վերակազմութեան համար կատարուած վիճաբանութեանց և Լորտ Ռոզպէրի ու Լորտ Լանստաունի յայտարարութիւններուն վրայ։ Ամէնէն աւելի Լորտ Ռոզպէրի իրաւունք կը տրուի։ Պատերազմական նախորդ նախարար Լորտ Լանստաունի պատասխանին համար հանրութիւնը և լրագրութիւնը գրեթէ միաձայնութեամբ սա դիտողութիւնը կ'ընեն.

«Եթէ Լորտ Ռոզպէրի իր ամբողջ ժամանակը, կորովը ու ճարտարամտութիւնը չնուիրեց հանրային գործին, ինչու համար դուք որ անոր պետն էիք, անոր վրայ հակելու պաշտօնը ունէիք, անոր գործերուն համար Խորհրդարանին առջեւ պատասխանատու էիք, անոր պաշտօնավարութեան պայմանաժամին աւարտելուն սպասեցիք, այդ բաները մեզի ըսելու համար։ Այդ միջոցին ինչ կ'ընէիք։ Ինչու համար չէիք հսկէր որ լրջօրէն իր գործովը զբաղի։»

Լորտերու Ժողովին այսօրուան նիստին մէջ ալ ատենաբաններէ՝ «ձախեր՝ Նորթարուքի կոմսը, Տընրէվէնի կոմսը, Լորտ Սբենսէր և այլն, զրեթէ միւնոյն բաները ըսին։ Ատոնց յայտարարութիւնները ծափերով և ծիծաղներով ընդունուեցան, ինչ որ կ'ապացուցանէ թէ Լորտ Լանստաուն մեծամասնութիւն չէր վայելեր Լորտերու Ժողովին մէջ։ Լորտ Ռոզպէրի աւելի խիստ խօսեցաւ և մեղադրեց պատերազմական նախորդ նախարարը Լորտ Ուոլսլիի վարչութեանը վրայ պէտք եղածին պէս հսկողութիւն կատարած չըլլալուն համար։ Նաև մեղադրեց ազգային պաշտպանութեան յանձնաժողովը, ըսելով որ չէր հսկած Լորտ Լանստաունի արարքներուն վրայ։ Ատոր վրայ Լորտ Սոլզպէրի խօսք առաւ և ըսաւ.

«Պէտք է դէշ ադէկ հանկերպիզ իրաց արդի կացութեան։ Ինչ որ ըսուի և ինչ որ ալ ըլլայ, հարկ է միշտ սա եզրակացութեան յանդիլ թէ բանակը պէտք է կառավարուի Խորհրդարանին կողմէ՝ այսինքն նախարարին կողմէ որ պատասխանատու է Խորհրդարանին առջեւ, և երբ կարծիքի անհամաձայնութիւն ծագի ինչ որ ալ ըլլայ, ընդհանուր հրամանատարը պէտք է տեղի տայ նախարարին։ Ընդհանուր հրամանատարը թէեւ չխորժի ատկէ, և զինուորականները ընդհանրապէս չեն սխորժիր այդ բանէն, բայց պէտք է որ այդպէս ըլլայ։»

Ոչ ոք պատասխանեց Լորտ Սոլզպէրիի այդ յայտարարութեանը և վիճաբանութիւնը փակուած պիտի հռչակուէր, երբ Լորտ Ուոլսլի ուզելով պատասխանել իրեն դէմ եղած յարձակումներուն, ըսաւ.

«Կը խոստովանիմ թէ զարմացայ, նաեւ ցաւեցայ որ արտաքին գործոց նախարարը, երկիր, անձնական հանդամանք մը տուաւ վիճաբանութեան։ Կը յուսամ թէ ամէն պարագայի մէջ Ձեր Ազնուութիւնները զիս պատասխանատու պիտի չճանչնան վիճաբանութեան ստացած ձեւին համար։ Ուզեցի քննադատել մեր բանակին արդի դրութիւնը և ոչ թէ անձերը։ Առ այժմ չեմ ուզեր աւելի խօսիլ և վիճաբանիլ ըսածներուն վրայ ապրիլ մարքիզին՝ որ այնչափ խստութեամբ և թեթեւօրէն զիս քննադատեց։ Միայն կը խնդրեմ Ձեր Ազնուութիւններէն վերապահել իրենց կարծիքը ու դատաստանը մինչեւ ժամանակ մը, ուր ասիկա պիտի ունենամ խօսիլ այդ մասին։»

—Եվմական նախարարը այսօր Ներեսի. Ժողովին հաղորդեց Լիտուրա թագաւորին հետեւեալ պատգամագիրը՝ զոր ատենապետը կարդաց.

«Ն. Վեհափառութիւնը, բաղձալով հարկ եղած միջոցները ձեռք առնել, որպէս զի ապրուստի պատուաւոր վիճակ մը ունենան իր որդին Բորնուայի ու Եորքի դուքսը, իր աղջիկները՝ Լուիզ իշխանուհին՝ Թայֆի դքսուհին, Վիքթորիա իշխանուհին և Տանիմարքայի Բարլ իշխանուհին, նաեւ Վեհ. թագուհին երբ իրմէ աւելի ապրի, միանգամայն Բորնուայի ու Եորքի դքսուհին՝ երբ Եորքի դուքսէն աւելի ապրի, Ն. Վեհափառութեան հաւատարիմ երեսփոխաններուն նկատմամբ կը յանձնէ և անոնց սիրոյն կը վստահի՝ կացութեան վայելուչ միջոցներ ձեռք առնելու համար։»

Այդ պատգամագրին ընթերցումէն յետոյ երեսփոխանները սկսան իրենց հարցումներուն։ Ֆ. Տալլիէլ ուզեց գիտնալ թէ իրա՞ւ է որ Ֆոթա զօրավարը ծանուցեր է Լորտ Բիշէրի թէ անձնատուր ըլլալ կ'ուզէ։ Պատերազմական նախարարը պատասխանեց թէ այդ մասին ընելիք մը չունի։ Յետոյ սկսան կարգ մը յաւելուածական վարկերու վիճաբանութիւնները։ Ատոնք թէեւ այնչափ գրգռիչ կամ յուզիչ հանդամանք մը չունէին, սակայն Իրլանդացիները որոնք Խորհրդարանին նստարջանը բացուելէն ի վեր կուռաբար ընթացքի մը կը հետեւէին, սկսան խանգարել վիճաբանութիւնները. երկար ճառեր արտասանեցին, նախարարներու ատենաբանութիւնները միշտ ընդմիջեցին և բազմաթիւ փոփոխութիւններ առաջարկեցին։ Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ նախարարութիւնը պարզ միջոց մը ունի խափանարար ընթացքի հետեւողներուն արգելք ըլլալու համար. վիճաբանութեան վակումը քուէի կը դնէ։ Ֆ. Պալֆուր այդ միջոցին դիմեց։ Կէս գիշերին պահանջեց որ վիճաբանութիւնները փակուին և խնդրուած վարկերը ամբողջութեամբ քուէի դրուին։ Ատոր վրայ սկսաւ ահագին աղմուկ մը որուն նմանը Ֆրանսայի ու Աւստրիոյ Երեսփ. Ժողովներուն մէջ միայն կը տեսնուի։ Բուէարկութիւնը բացուած ըլլալով իր լանստացի երեսփոխանները հրաւիրեցան, ըստ սովորութեան, քուէարկութեան նրբանցքները, բայց խմբովին մերժեցին և չուզեցին իրենց տեղերնուն երթալ։ սկսան երգել, ճիշդ ինչպէս կ'ըլլայ Ֆրանսայի Երեսփ. Ժողովին մէջ։ Ատենապետին փոխանորդը անմիջապէս կանչել տուաւ ատենապետը որ կէս գիշերը անցած ըլլալուն համար պատկելու գացած էր։ Ատենապետը անմիջապէս հոն փութաց, խնդրին տեղեկացաւ և հարցուց իրլանդացի երեսփոխաններուն, որոնք տասնըվեց հոգի էին, թէ պիտի հնազանդին և դուրս պիտի ելլեն սրահէն։ Իրլանդացիները միաձայն «ոչ» ըսին։ Ատենապետը այն ատեն կանոնադրին խիստ տրամադրութիւնը գործադրեց, այդ իրլանդացիներուն անունը տալով, փոխանակ անոնց ընտրուած շրջանակին անունը տալու, ինչպէս կ'ըլլայ ուրիշ ատեն։ Ֆ. Պալֆուր առաջարկեց որ իրլանդացիները առժամապէս արտաքսուին Ժողովին նիստէն։ Ստուար մեծամասնութիւնը ընդունուեցաւ այդ առաջարկութիւնը։ Իրլանդացիները, սակայն, Ֆ. Ֆիթմէն Ֆոռի պէս, չուզեցին դուրս ելլել և սկսան նորէն երգել։ Ատոր վրայ ատենապետը հրամայեց ոստիկաններուն ժողովասրահը մտնել և ձեռքը եղածին պէս միջոցներով դուրս հանել իրլանդացի տասնըվեց երեսփոխանները։ Անմիջապէս կանոնաւոր ճակատամարտ մը սկսաւ։ Ոստիկաններուն գլխարկները վար նետուեցան, երեսփոխաններուն փողկապները և այլն գետինը ինկան. կռիւամարտութեան յարձակումներ և գիրկընդխառն կռիւներ տեղի ունեցան նստարաններուն վրայ՝ որոնք կը ճարճատէին։ Ունկնդիրներու տեղէն նայողի մը աչքին տարօրինակ տեսարան մը կը պարզուէր. թեւեր, սրունգներ ու գլուխներ իրարու խառնուած էին և իրարու կը զարնուէին։ Իրլանդացի երեսփոխան մը՝ Ֆ. Բրէմ, զոր վեց ոստիկաններ հազիւ կրցան տեղէն վերցնել, շապիկով և բանթալոնով միայն մնացած էր։ Կէս գիշերը մէկ ժամ անցած, անդորրութիւնը վերահաստատուեցաւ և երեսփոխանները դուրս հանուեցան։ Տակաւին գետինը լեցուած է, կոճակներով, ժամացոյցներով, գօտիներով և այլն։ Դանի մը ոստիկաններ հիւանդանոց տարուեցան։

ՁԻՆՈՒ ԴԻՊԵՐԸ

Դաշնակից տէրութիւնց յայտարարութիւնը.— Չին Մոնչուրիոյ մասին կը բողոքէ տէրութիւնց.— Թունկի Ֆու Սիանկ.— Հուբէի կառավարիչը.— Մարէշալ Վալտերզէ.— Մոնուսն պատպիտ.— Կայս. Նոր հրամանագիր մը։

Լոնտոնէն տեղեկացուած յայտարարութիւնը.— Չին Մոնչուրիոյ մասին կը բողոքէ տէրութիւնց.— Թունկի Ֆու Սիանկ.— Հուբէի կառավարիչը.— Մարէշալ Վալտերզէ.— Մոնուսն պատպիտ.— Կայս. Նոր հրամանագիր մը։

Լոնտոնէն հաղորդուած զեկոյցի մը համաձայն, բացի Ֆրանսայէ և Ռուսիայէ, Չինու մէջ գործող միւս դաշնակից տէրութիւնները Չինու կառավարութեան հաղորդեր են թէ Չինու և դաշնակից ո՛և է տէրութեան մը միջեւ կնքուած այլաւորժ համաձայնութիւն մը անպատեհ պիտի նկատուի, հակառակ պարագային, եթէ այդպիսի համաձայնութիւն մը առաջ գայ, դաշնակից տէրութիւններ համարժէք փոխարինութիւններ պիտի պահանջեն։

—Աբրատահմանի բոլոր չինական դեսպանները, Մորնինկ Լիֆրի բարձին նայելով, հեռագրական հրահանգներ ստացեր են, որոնք իր հրամայեն դաշնակից տէրութեանց միջամտութիւնը խնդրել Մանչուրիոյ խնդրին համար։ Հինգ տէրութիւններ՝ Անգլիա, Գերմանիա, Իտալիա, Աւստրիա և Ճապոն պատասխաներ են թէ միջոցներ ձեռք պիտի առնեն Չինու դէմ, եթէ այս վերջինը տեղի տայ Ռուսիոյ պահանջումներուն, բայց բնաւ մտադիր չեն ռուս կառավարութենէն բացատրութիւններ պահանջելու բռնած ընթացքի մասին։

Մինչ կողմէ Բէքինէն Թայմզի կը հեռագրեն թէ Ռուսերը կը ճանչնան Մանչուրիոյ մասին կնքուած պայմանագրութեան վաւերականութիւնը. Թայմզի այդ մասին հրատարակած ընդարձակ ընդդիմութիւնը կ'ընդունին և միայն մէկ քանի մանրամասնութիւններ սխալ կը համարին։

—Չինական բանակին հրամանատար Թունկ – Ֆու – Սիանկ, որ Ֆոքսբրներու շարժման պետերէն մէկն է, վերջերս պաշտօնեան եղած էր կայս. հրամանագրով մը։ Սբանisարի Շանկայի Թրթաթիցը մարտ 5 թուականով կը հեռագրէ թէ Թունկ – Ֆու – Սիանկ իր պաշտօնանկութեան վրայ կատղած՝ գացեր միացեր է Թուան իշխանին, որ Նինկ – Հսիա – Ֆուի մէջ կը գտնուի հիմա։

—Հու – Բէի նախկին կառավարիչ Եուեին – Լինկ որ Հօ – Նան զրկուած էր Ֆոքսբրներու ցոյց տուած իր համակրութեան պատճառաւ, իր նախկին պաշտօնին մէջ վերահաստատուեր է։

—Մարէշալ Վալտերզէ ջոկատ մը զրկեր է Զանկ – Ֆինկ, որ Բէքինի հիւսիսակողմէն 35 քիլոմէթր հեռու կը գտնուի և ուր Ֆոքսբրները գործունէութիւն ցոյց կուտան։ Մարէշալը կը հաղորդէ նաեւ թէ Թշնամի ստուար զօրագունդեր կը գտնուին Թու – Սու – Լինի մէջ որ Պարիսպին մօտ կը գտնուի, ու Վու – Թաէի մէջ, որ 50 քիլոմէթր հեռու է Լունկ – Հսինա – Բուանի հարաւ արեւմուտքէն։ Դիպմանական շրջանակներ զրկուած են Թու – Սու – Լինի անցքը։

—Բէքինի օտար դեսպանները 12 բաձրաստիճան պաշտօնատարներու և գաւառներու 90 մանտարիններու մահուամբ պատժուիլը կը պահանջեն։

—Կայս. հրամանագիր մը հրատարակուեցաւ որ կը ջնջէ բոլոր այն հրամանագիրները և տեղեկագիրները որոնք հրատարակուած են 1900 յունիս 20էն մինչեւ այս տարուան յուլիս 14ը, որպէս զի պատմութեան մէջ չմնայ անոնց հետքը։

ԹՐԱՆՍՎԱԼԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Անձնատուրեան զրոյցներ.— Պոէրներու առաջարկած պայմանները.— Անգլիացիները լաւատես են պատերազմին նկատմամբ.— Լորտ Ֆիշէր և Սրը Ալֆրէտ Միլներ.— Պոէրներու նկատմամբ հանակրական ցոյցեր։

Ինչպէս հեռագիրները մէկ քանի օրէ ի վեր կը հաղորդեն, Ֆոթա զօրավարը անձնատուր ըլլալու համար բանակցութիւններ կը կատարէ և նոյն իսկ զինադադար մը կնքեր է Լորտ Բիշէրի հետ։ Այս առթիւ Թայմզ Պրիւքսէլէն քաղուած հետեւեալ հեռագիրը կը հրատարակէ.— «Պրիւքսէլէ քաղուած և իտալական Թրիպունա լրագրին մէջ հրատարակուած հեռագրի մը նայելով, զօրավար Լուի Ֆոթ Թոյլատուութիւն ստացեր է հետեւեալ պայմաններով անձնատուր ըլլալու. 1. Ս. Ելէն կղզին պտնուող Պոէր գերիներուն ամբողջին ազատ արձակումը. 2. Բարեյուսոյ դաշնաւորի ըմբոստներուն ապահովութիւնը. 3. Կէս անկախութիւն երկու հանրապետութեանց համար, բրիտանական վեհապետութեան տակ. 4. Դրաւուած ինչքեր իրենց տէրերուն վերադարձնել։ Լորտ Բիշէր տրամադիր է եղեր հաւանելու Պոէրներու անձնատուութեան այս պայմաններուն, բայց անդլ. կառավարութիւնը կը պահանջէ որ Պոէրները բոլորովին անձնատուր ըլլան և Բրիւկէր նախագահը ու երկու հանրապետութեանց բարձր պաշտօնատարները աքսորուին։»

Բրեթորիա, 5 մարտ.— Զօրավար Ֆրէնչի յարձակողականի վերսկսելը, օգնական զօրքերու մօտալուտ ժամանումը, Ոռթայի դէպի հիւսիս նահանջը, Տրլարի զօրավարին անդործութիւնը Մակալէտպերկի մէջ, Պոէրներու արտաքսումը Բարեյուսոյ, Տէվէթի 400 հոգի, 2 թնդանօթ և բազմաթիւ փուչկոն կորսնցնելը, Ֆուռի հրամանատարին վերջէն գտնուած անձնական թուղթերուն գրաւումը, որոնք Բարեյուսոյ դաշնաւորը աշաւելու ծրագիրներ կը պարունակէին, այս ամէնը չափազանց լաւատեսութիւն կը ներշնչեն զինուորական շրջանակներու մէջ։

—Լորտ Բիշէր մինչեւ Պլէսֆոնթէյն գացեր է Սըր Ալֆրէտ Միլները դիմաւորելու համար և միատեղ դէպի հիւսիս մեկներ է։ Հեռագիրներուն նայելով անդլ. զինուորական իշխանութիւնները իրաց կացութիւնը շատ լաւ կը տեսնեն։

—Պոէրներու նկատմամբ Գերմանիոյ մէջ յայտնուած համակրական ցոյցերը կը շարունակուին։ Պէրլինի մէջ ուսանողներու ընկերակցութիւն մը մեծ միթինկ մը դիմաբերեց, որուն ներկայ էին 3000 հոգի։ Տոքթ. ՇՇօքէր խանդավառ ծափահարութիւններու մէջ յայտարարեր է թէ 56 միլիոն Գերմանացիներու 55,999,000ը Պոէրներու դատին կուսակից են։ Գիրանքֆորթի մէջ ալ աղերսագիր մը կը պատրաստուի հրաւիրելու համար Գերմանիոյ նախարարապետը, որպէս զի կարելի եղած միջոցները ձեռք առնէ վերջ տալու համար պատերազմին։ 3000 հոգիէ բաղկացած ուրիշ միթինկ մը ալ գումարուեր է Թրանսվալի մէջ միջազգային իրաւունքին Անգլիոյ կողմէ բռնաբարուելուն դէմ բողոքելու համար։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳԻՐԵՐ

Բարիզի դերձակուհիները.— Տէրուկտ եւ Պիւճէ.— Մենամարտ մը։

Բարիզ, 4 մարտ.— Մէկ քանի օրէն ի վեր Բարիզի կանանց դերձակները ու անոնց գործաւորները աշխատութիւնին դադրեցուցած են։ Ասոնք ժողով մը ունեցան Պուրս տիւ Թրավայլի սրահներէն մէկին մէջ, ուր որոշեցին հաստատ մնալ իրենց որոշման վրայ։ Ուրիշ ժողով մըն ալ պիտի ունենան ուր պիտի պատրաստեն հրաւէր մը, որպէս զի Բարիզի բոլոր կարողները (կին և այր) առանց բացառութեան դադրեցնեն իրենց աշխատութիւնը, որովհետեւ մինչեւ այսօր շաբաթողները միայն կանանց հանդերձ կարող արական գործաւորներն են, որոնք շատ դժգոհ են եղեր իրենց եղած վարձատրութենէն— ոչ թէ տիկիններէն, այլ իրենց մեծերէն։

—Փետրուար 20ին, տարեդարձ Տէրուլէդի կատաբած ծանօթ փորձին, Բարիզի քաղաքապետական Խորհուրդին անդամներէն ալ ներկայ եղան։ Ս. Սէպաստիէն դացին Տէրուլէդի մօտ։ Հաղկերոյթի մը պակուն, Տէրուլէդ բանախօսութիւն մը ընելով պատմեց թէ իր ծրագիրները լաւ սարքուած էին կատարեալ յաջողութեան մը համար, սակայն նախորդ իրիկունը արքայական կուսակցութենէն պատգամաւոր մը իր մօտ եկեր է և հաղցուցեր է թէ եթէ Օլէանի դուքսը Բարիզ մտնէ Տէրուլէդ ի՞նչ պիտի ընէ։ Պատասխաներ է թէ անձամբ դայն պիտի ձերբակալէ։ Այս լսելով արքայականները նախարարութեան իմացուցեր են Տէրուլէդի գաղտնի ծրագիրները, նախարարութիւնն ալ անմիջապէս հարկ եղած միջոցները ձեռք առեր է։ Ֆ. Ֆիւֆէ, արքայականներուն պէտք, զայրացեալ Տէրուլէդի այդ խօսքերէն զրոս կը հերքէ, «մենամարտի հրաւիրեր է Տէրուլէդը։ Դեռ հետեւանքը չէ գիտցուիր, վասն զի տակաւին երէկ Տէրուլէդի վկաները Պրեսէլ զրկուեցան ուր կը գտնուի Պիւֆէ։ Նայինք թէ այս երկու խոյտեանները պիտի կռուի՞ն թէ ոչ։

ՀՌՈՄ.— Իտալիոյ մաքսատանց հասոյթները, մինչեւ փետրուարի վերջը 159,200,00 ֆր. եղան, մինչդեռ անցեալ տարի նոյն ժամանակամիջոցին 156,800,900 ֆրանք էին։

ՊԷՐԼԻՆ.— Կ'ըսուի թէ Ֆրանց Եոսէֆ կայսրը ներկայ պիտի գտնուի մարտ 12ի երեքշաբթի օրը (վաղը) Միւնիխի մէջ կատարուելիք հանդէսներուն՝ Լուիթբոլտ իշխանին ծննդեան ութսունեռորդ տարեդարձին հանդիսաներուն։

ՊԷՐԼԻՆ.— Գերմանիոյ Խորհրդարանին մէջ ելմտացոյցի յանձնաժողովը մերժեց երկու միլիոն մարքի վարկը՝ աբեւելեան Ափրիկէի երկաթուղիին համար՝ Տարիսսէլամէն մինչեւ Մրոկոս։

ԲԵՌԵՐԱԳՈՒՐԿ.— Սինոդին մէկ շաբաթեկանը կ'ըսէ թէ Թրսթոյ կոմսը հրաժարակաւ և գիտութեամբ բաժնուած ըլլալով օրհնութիւնը կը հայցեմ ձեր աշխատութեան վրայ և բացուած կը հռչակեմ 11րդ Սոլոնիէին առաջին արտասովոր նստաշրջանը։ Կեցցէ՛ Ռուսիոյ։»

Դիւանի ընտրութեան ձեռնարկուելով, Ֆ. Իվան կէյով ատենապետ ընտրուեցաւ։

—Վեցերեան Բոսքա լրագրին մէկ խմբագիրը տեսակցութիւն մը ունեցեր է Պուլկարիոյ արտաքին գործոց նոր նախարար Ֆ. Տանէվի հետ որ յայտարարեր է.— «Պուլկարիա արտաքին քաղաքականութեան մէջ բարեկարգութեան և անդորրութեան սաւառ մը պիտի ըլլայ։ Պիտի աշխատի հանդարտեցնել գրգռեալ միտքերը։ Աւստրիոյ – Հունգարիոյ հետ կարելի եղածէն աւելի բարւոք յարաբերութիւններ ունենալու համար պիտի աշխատինք։»

—«Պուլկարիոյ դատական նախարարը, կ'ըսէ Իզատմ, քսիրթ կազմող անձանց դէմ սա չրջաբերականը ղրկեր է իր ստորադաս պաշտօնեաներուն.

«Նախարարութեան առած տեղեկութիւններուն նայելով, ժամանակէ մը ի վեր Պուլկարիոյ մէջ պտտող կարգ մը անձեր բռնութեամբ և սպառնալիքով դրամ կը հաւաքեն ասկէ անկէ։ Նոյն իսկ Սոֆիայի, Վառնայի, Բլէվնայի ու Զաղարայի մէջ և ուրիշ տեղեր օտարական ու տեղացի շատ մը անձեր, սպառնալիքէ զատ, նիւթապէս ալ վնասած են։ Նախարարութիւնը նկատելով որ դատական պաշտօնեաներէն ոմանք այդ կարգի անձերու դէմ հարկ եղած միջոցները ձեռք առնելու մասին անուշադիր են, ուստի պարտաւորուած ենք աղդարարել դատական պաշտօնեաներուն որ իրենց ձեռնհասութեան շրջանակին մէջ ուշադրութիւն ընեն այդ ոճրագործութեանց ձեռնարկողներուն։ Կը ծանուցանենք թէ պէտք է փութով կատարել այդ կարգի արարքներուն վերաբերեալ գործերը, և թէ հակառակ պարագային դատական պաշտօնեաները խստիւ պիտի պատժուին։»

ԿԱԼՈՒԱԾԱՀԱՄԱՐԸ.— Թուրք լրագիրներու երկուքուն թիւին մէջ կալուածահամարի մասին, ինչպէս շաբաթ օրը ծանուցինք, հեռաւեալ Պաշտօնական Զեկոյցը հրատարակուած է.

«Ի. Պոլսոյ ու շրջականերու չէնքերուն և կալուածներուն արժէքները սահմանելու համար նորէն կալուածահամարի ձեռնարկուած էր։ Այս անգամ կայս. Իրատէ մը հրամայեց առ այժմ չկատարել այդ կալուածահամարը և ներկայ կացութիւնը պահպանել։ Այդ առթիւ հարկ եղած զեկոյցը եղած է ձեռնհաս պաշտօնարանին։»

ՄԵԾ-ԵՊԱՐՔՈՍ Խալիլ Ռիֆաթ փաշա, շաբաթ օրը, կայս. պալատ գնաց և իրեն նկատմամբ ցոյց տրուած կայս. հոգածութեան համար երախտագիտութիւն յայտնելով, արժանացաւ կայս. մեծարանաց։ Վեհ. Սուլթանը հրամայեց որ Խալիլ Ռիֆաթ փաշա քանի մը օր ալ հանգիստ ընէ։

ՀԻՇԱԶԻ երկաթուղիի գիծին անցնելիք տեղերը, Դամասկոսէն մինչեւ Մէքքէ, սահմանուեցաւ՝ այն համբէն ուրկէ Սուրբէի Հիւմայունը կ'երթայ։ Մինչեւ հիմա Սուրբէի Հիւմայունը Դամասկոսէն Մէքքէն 248 ժամէն կ'երթար, բայց երկաթուղիով երկու երեք օրէն պիտի կատարուի այդ երթեւեկութիւնը։

ՕՍՄ. ՆԱԻԱՏՈՐՄԸ.— Ճէնովայէն կը գրեն թէ Անսալաս նաւագործարանին մէջ շինուած օսմ. երկու Թորպիլանաւերու փորձը կատարուելով սքանչելի արդիւնք տուեր է. առտնց մէկը 27.1 և երկրորդը 27 ու կէս հանգոյց արագութիւն ունին, մինչդեռ պայմանագրութիւնը 26 էր։ Խալիլ փաշայի նախագահութեամբ կազմուած յանձնաժողովը, փորձերուն ներկայ գտնուելով, շատ գոհ մնացեր է։ Երկու Թորպիլահալածները քիչ առէնէն դէպ ի Կ. Պոլիս ճամբայ պիտի ելլեն և եօթը օրէն հոս պիտի հասնին, վասն զի ամբողջ արագութեամբ պիտի չընթանան։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՔԻ վարչութեան յունուար ամսուան հասոյթը եղաւ 75,927 ոսկի. անցեալ տարուան նոյն ամսուն եղած էր 135,394։ Այս տարուան նոյն ամսուն թողեալ հասոյթները 2,597 ոսկի յայտնելում մը ունեցած են, որով ելմտական ներկայ տարուան 11 ամիսներուն ամբողջ յաւելումը կը հասնի 97,250 ոսկի։ Հանրային Պարտքի վարչութիւնը, 750,000 ոսկի տարեվերջին դաս, նաեւ առացաւ 43,610 ոսկի՝ իբրեւ իր չահաբաժինը։ Անցեալ տարի այդ հասոյթը չկար։ Այս տարի Արեւելեան Ռումելիի տուրքէն գանձում չէ եղած, մինչդեռ անցեալ տարի Հանրային Պարտքի վարչութիւնը այդ հաշուէն 171,864 ոսկի ստացած էր։ Բոլոր հասոյթներու գումարը 1900—1901ին 31,005 ոսկի պակաս են նախորդ տարեշրջանէն՝ այսինքն 1900—1901ի հասոյթն է 2,085,031 և 1899—1900ինը՝ 2,116,036։

ՌՈՒՍ կառավարութիւնը Աղեքսանդր Նէվսքի պատուանշանը տուաւ Սարապատ Ռիզա փաշայի և պետական Խորհուրդին նախագահ Սալիտ փաշայի։ Սալիտակ Արձիլ՝ ներքին գործոց նախարար Մէմուհէ փաշայի, առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարար Զիհնի փաշայի, անուտներու և հանքերու նախարար Սէլիմ Մէլհամէ փաշայի և Թէքիրտաղի վիրատեսուչ Զէքի փաշայի։ Ս. Անն՝ Արարողապետ Իպրահիմ պէյի և կայս. Թիւնապահ Շաքիր փաշայի։ Նաեւ զանազան պատուանշաններ՝ բարձրաստիճան պաշտօնատարներու և կայս. Թիւնապահներէ ոմանց։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Բումէլի Պէյլէրպէյիի ատենին տրուեցաւ Բաղաքապետութեան Խորհուրդին անդամ Հասան պէյի։

—Նիշի օսմ. ընդհանուր հիւպատոսարանին քարտուղար անուանուեցաւ Վառնայի առեւտրական գործակալութեան Թուրքերէնի նախկին քարտուղար Իյուպ Սբրրի էֆ.։

—Առաջին կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ վերջերս ատենին անդամ Ապտուլլահ Շահէն էֆ.ի և էֆգաֆի միւֆէթթիշ Հիւսէյն Հիւսնի էֆ.ի։ Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Իզմիրի Նախկի Մէհմէտ Սալիհ էֆ.ի։

—Առաջին կարգի Շէֆգաթ՝ կ. Պոլսոյ ռուսական դեսպան Պ. Զինովիէվի կնոջը։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ.— Սոֆիայէն կը գրեն ուրբաթ օրուան Թուականով.— Ֆէրտինանտ իշխանը այսօր հոս հասաւ Սուլթանէն բացումը կատարելու համար։ Կէսօրէն չորս ժամ առաջ՝ իշխանը, հանդիսական արարողութեամբ, գնաց Սոլոնիէն, ուր կը գտնուէին երեսփոխանները և նախարարները։ Հիւպատոսական մարմինը ամբողջութեամբ ներկայ էր։ Իշխանը երբ ժամանեց, ընդհանուր ծափահարութիւններով ընդունուեցաւ և իր մասնաւոր տեղը բազմեցաւ՝ ձախ կողմը ունենալով նախարարապետ Պ. Բարաֆէյովը և աջ կողմը՝ Սոֆիայի մետրոպոլիտ Տ. Բարթէնիոսը։ Իշխանը բացուած հռչակեց Սոլոնիէի նստաշրջանը՝ հետեւեալ ճառով.

«Պարոն երեսփոխաններ,

«Մանօթ են ձեզի այն պատճառները որոնք վերջերս փոփոխութիւններ առաջ բերին երկրին վարչութեանը մէջ, և որոնք անհրաժեշտ ընծայեցին երեսփոխական ընտրութիւնները, որոնց արդիւնքովը կազմ

ՅՈՒՆԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԸ.—Կայս. Իրատէ մը, Յունաց Ս. Պատրիարքին մէկ աղերսագրին վրայ, հրամայեց որ յունական աղգային ու եկեղեցական կալուածներու տուրքերուն անվճար մասերը հաշուակցուին այն գումարներով զոր Պատրիարքարանը կը պահանջէ Մալիէէն։

—Ռուսական դեսպանատան երրորդ քարտուղար Պ. Զէրպայքի, շաբաթ օրը, Յունաց Պատրիարքարանը երթալով Պատրիարքական փոխանորդին յանձնեց եկեղեցական գիրքեր՝ որոնք պատրիարքական մատենադարանին նուիրուած են։

ՄԻՒՆԻԷ ՊԷՅՏ, Բարիզի օսմ. դեսպանը, որ միանգամայն Պուխարէսի և Պէրնի օսմ. դեսպան կարգուած է, իր յանձնարարագրերը պաշտօնապէս մատուցեր է Պէլճիքայի Թագաւորին և Զուիցերիոյ Նախագահին։

ԶԵՂՇՈՒՄ ՄԸ.— Իգսամ ճեռնհաս պաշտօնարանին ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ զինուորական հանգամանն Անտուկէն Թոչակ ստացող այրիներու և որբերու մասին գործուած զեղծումներու համար։ Ահմէտ ու Նադիվ անուն երկու անձեր, Պայազիտի կողմը լուսայատկոխի մը միջոցով, կը հաւաքեն նոյն անուտիէն Թոչակ ստացողներուն 1315 տարուան Թոչակի կտրոնները և այդ կերպով շահ մը կը գոյացնեն ու իրենց մէջ կը բաժնեն։

ԲԵՐԱՑԻ կառավարիչ Համտի պէյ հիւանդ ըլլալով, քանի մը օրէ ի վեր բացակայ կը գտնուի իր պաշտօնատեղիէն։

Պ. ԲԱՆԱՍ.— Կ. Պոլսոյ խալական դեսպան Պ. Բանաս ընդուներ է Լոնտոնի դեսպանութեան պաշտօնը։

ՀԱՑ ԱԻԱՋԱԿ ՄԸ.— Իզմիր մէջ կը կարդանք թէ Ատանայի նահանգին Բայեաս գաւառակին Զոքմէրզմէն գիւղէն Գրիգոր անուն վաղեմի չաքաղործ մը, որ թէեւ Գոնեա աքսորուած էր, և սակայն քանի առիթ գտնէր աւազակութիւն կ'ընէր և նոյն գիւղը երթալով ժողովուրդին ինչս կը հասցնէր, վերջերս նորէն Զոք Մէրզմէն գացեր և տեղացիներուն կարգ մը սպառնալիքներ ըրեր է։ Տեղական կառավարութիւնը իմանալով պաշտօնեաներ զրկեր է որոնք գիշեր ատեն Գրիգորի տունը պաշարեր և հրաւիրեր են զայն անձնատուր ըլլալու, բայց Գրիգոր մարկ չէ ըներ և նոյն իսկ համարձակեր է զենք քաշել զինուորներուն վրայ. ուստի ատոնք ալ փոխադարձաբար պատասխաներ են և Գրիգոր սպանուեր է։

ՄԱՀԱՑՈՒՑԱԿ.— Փետրուար 17էն 23 կ. Պոլսոյ ու արուարձաններուն մէջ պատահած մահերու թիւն է 269, որոնց 164ը՝ խալամ (85 այր ու 79 կին) 90ը՝ քրիստոնեայ (49 այր, 41 կին) և 15ը՝ հրեայ (8 այր, 7 կին)։

ՄԻԼԻՈՆՆԵՐՈՒ ԺԱՌԱՆԳՈՒԹԻՒՆԸ.— Օրթագիւղէն Յոյն մը՝ Մանտրաճրօղլը անուն՝ ինքզինքը իբրեւ միակ և ուղղակի ժառանգորդ ցոյց կու տայ յիսուն տարի առաջ Հնդկաստանի մէջ մեռնող Մանտրաճրօղլի յիսուն միլիոն ոսկինոց ժառանգութեանը։ Օրթագիւղցի Յոյնը արդէն իր ճիւղագրութիւնը պատրաստած է մինչեւ 1820։

ԲԱՄՊԱՒԻ ԳԻՆԸ.— Եւրոպական հրապարակներէ առնուած լուրերու նայելով բամպակի գինին համար մեծ անկումէ մը կը վախցուի։

ՀԻՆԱՑԻ երկաթուղիին շինութեան ծախքին համար Պուխարայի Իսլամները 16,800 ոսկի հաւաքած են։ Այդ գումարը քիչ ատենէն պիտի յանձնուի նպատամատոյց յանձնաժողովին։

—Կովկասի Իսլամներն ալ նոյն նպատակով հանգանակութեան ձեռնարկեր և առաջին անգամ ըլլալով առայժմ 400,000 ֆր. հաւաքեր են։ Այդ գումարը Ռուսիոյ դեսպանատան միջոցաւ յանձնուեցաւ նպատամատոյց յանձնաժողովին։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ նախարարութիւնը հրաման ստացաւ շուտով Սպարապետի Դրան 47,053 դրուշ յանձնել՝ ամսաթոշակի և ուրիշ ծախքերուն համար այն 150 ոստիկան–զինուորներուն որոնք Սէլանիկ պիտի զրկուին տեղւոյն ոստիկան–զինուորներուն թիւը աւելցնելու համար՝ կ այս. Իրատէի մը համաձայն։

ՍԵՒ ԼԵՌԱՆ իշխանը Տանիլօ պատուանշանին շորրորդ աստիճանը տուաւ Բաքրասի օսմ. հիւպատոս Սրամ էֆ.ի։

ԱՐԴՐՆԻ հանքերուն համար ճարտարագէտ Պ. Ֆիշէր առաջարկած էր 15,000 ոսկիի նոր գործիքներ գնել և դրամագլուխը չորս միլիոն դրուշի բարձրացնել, որով մէկ տարեան մէջ կարելի պիտի ըլլայ 80 այրը երկու հազար թոնս պղինձ արտադրել։ Ելմտական նախարարութիւնը ընդունելի դատած է 15,000 ոսկիի ծախքը, սակայն դրամագլուխի յաւելման մասին առայժմ որոշում մը չէ կերցած տալ, քանի որ յայտնի չէ թէ դրամագլուխին յաւելումովը ելմտական դանձը պիտի օգտուի թէ ոչ։ Այդ խնդրին վերաբերեալ թուղթերը Բ. Դրան կողմէ պիտի քննուին։

ՀԻՆ ՆԱՄԱԿԱԴՐՈՇՄՆԵՐՈՒՆ համար արտաքին գործոց նախարարութեան հաշուակալութեանց դիւանին առաջին քարտուղար Խաչիկ էֆ. առաջարկած է ծախել, ուրկէ բաւական հասոյթ պիտի գոյանայ։ Այդ առթիւ ձեռնհաս պաշտօնարանին հետ բանակցութիւն կատարելով պատասխան ստացուեր է թէ բարձրագոյն որոշման մը համաձայն այդ նամակադրոշմները պէտք է այրուին և թէ կարելի չէ փոխել այդ բարձրագոյն որոշումը։ Թուրք լրագիրները կ'առաջարկեն որ այդ նամակադրոշմները ծախուին, վասն զի հաւաքաժոյ ունեցողները բաւական դրամ պիտի տան, ուրկէ մեծ հասոյթ մը պիտի գոյանայ։

ՊԻՍԻԻԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆ.—Զինուորական վարժարաններու ընդհանուր վերատեսուչի օգնական և բժշկական վարժարանին վերատեսուչ Բիրպա բէյ, աղերսագիր մը մատուցանելով Մեծ. Եպարքոսին, 35 տարուան մենաշնորհ ուզեր է՝ կ. Պոլսոյ ու արուարձաններուն մէջ պանքիւի գործարաններ հաստատելու համար։ Աղերսագիրը և պայմանագրութեան ծրագիրները յանձնուած են առեւտրական և հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան։

ՊԱՍՐԱՑԻ քաղաքին մէջ Շաթ գետէն մեքենայի միջոցաւ ջուր տանելու համար մենաշնորհ պիտի արուի տեղւոյն երեւելիներէն Բաշանքղատէ Ապտուրրահման էֆ.ի։

ՏՈՒԹ. ԷՐԷՐԻՆ որ Թոբիս իշխանը դարմանելու համար Ֆիլիպէ կը գտնուէր, մայրաքաղաքս եկաւ և երէկ այցելեց տոքտոր յատուկ Համիտէ հիւանդանոցը։ Աւստրիացի Բրոֆէսէօրը, որ տղոյ հիւանդութիւններու և միքրոպաղնութեան մասնագէտ է, գոհունակութիւն յայտնեց հիւանդանոցին կանոնաւոր և կատարելագործեալ վիճակին համար։

ՄԱՒՍԱՑԻՆ վերատեսչութեան պաշտօնեաներուն ծանուցուեցաւ թէ պէտք է ժամանակին իրենց գործին գլուխը գտնուին և գործի ատեն սրճարանները չերթան. նաեւ թէ ներկայութեան տոմարին մէջ չստորագրողները իրենց ամսաթոշակէն պիտի տուժեն օրականի հաշուով։

—Մաքսային վերատեսչութիւնը գրեց կ. Պոլսոյ մաքսատանց տեղեկագրել թէ վաճառականներէն ու անոնց ներկայացուցիչներէն պահանջուած վաւերագիրներու մասին մինչեւ հիմա ի՛նչ դրծողութիւն կը կատարուի և թէ արհեստաւորներու կողմէ պատրաստուած վաւերագիրներուն չընդունուելու պատճառը ի՛նչ է։

ՐՈՒԻի նախնական դատարանին նախագահ Հասան Նէֆմի էֆ., անդամ Սալիհ էֆ. ու ընդհանուր դատախազի օգնականի փոխանորդ Հաքքը էֆ., կ'ըսէ Հազիքաթ, ազօրէն ընթացքի մէջ գրուած ըլլալով դատաստանի պիտի ենթարկուին։

ՅԱՆԿԱՐԾԱՄԱՀ.—Պուխարայի խալամ ուխտաւոր մը՝ Ազտի Թիւլեայի, երէկ, քարափին վրայ գոյքերը առած ատեն, յանկարծամահ եղաւ սրտի հիւանդութենէ։

ԲՍԱԿԱՀԱՏ.— Պուխարայի խալամ ուխտաւոր մը՝ Հաճի Միրզա երէկ, իրիկուն Պոլսոյ մաքսատան մէջ գոյքերը քննել տուած միջոցին, Տէվիսթոբլի ատնուն քսակահատ մը անոր դրամը շորթեց, բայց շուտով ձերբակալուեցաւ։

ԲԵՐԱՑԻ Թարլա Պաշի կողմը մէկուկէս տարեկան յոյն աղջիկ մը, առջի գիշերը, կրակարանի մը մէջ ինկաւ և ձեռքերը ու երեսը վիրաւորեցան։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ մէջ, երէկ, Վասիլ անուն քարակոփ մը վարձու կառքի մը անիւներուն տակ մնալով վիրաւորեցաւ։

ԳՈՒՉԿՈՒՆՃՈՒԿԻ մէջ Ավրամ անուն Հրեայ մը, առջի գիշերը, ինքզինքը կախեց, բայց իր տղաքը տեսնելով անմիջապէս զայն ազատեցին։

ՏԱՐՕՐԻՆԱԿ ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ.—Ռէժիի գործարանին գործաւորներէն Թէթօ անուն յոյն մը, երէկ, Ճիալաթի կողմէ իր տանը մէջ անձնասպանութիւն փորձեց՝ դանակով ծնդկան գործարանները կտրելով. հիմա կը դարմանուի։

ԻՐ ԲԱՂՄԱԹԻՒ ՅԱՃԱԽՈՐԴՆԵՐՈՒՆ ընդհանուր խնդրանքին վրայ՝ Շըմկրի Իւնիվէրսէլ վաճառատունը չալիկներու ցուցադրութիւնը երկարած է մինչեւ 3)16 մարտ։ Թերթիս ծանուցմանց բաժնին մէջ տեսնել վաճառքներու ընթացիկ գիները։

ՈՒՉԵՆԷՐ ԱՅՆ ՔԱԴԱԼՕՎԸ զոր 0 Կռան Մակազէն վաճառատունը վերջերս հրատարակած է, այն արտակարգ վաճառման առթիւ, զոր կազմակերպած է 20 օրուան համար միայն, սկսեալ 26/11 մարտ երկուշաբթի օրէն։ Մեր բոլոր ընթերցողները այս առթիւ ձեռքէ փախցնելու չեն, որովհետեւ իր տեսակին մէջ ճշմարիտ առիթ մըն է։ Այդ բացառիկ վաճառման մանրամասնութիւնները տեսնել թերթիս ծանուցումներու բաժնին մէջ։ 4—11

SIROP DE RAIFORT

Տիգրանեանի և ախորժակի բացակայութեան, աչխուժի պակասութեան, դէմքի ու գլուխի վրայ քէրքէրներու բորբոքումներու համար կը գործածուի Sirop de Raifort Ռէֆոռ. խոսկ տը Կրիմօ եւ Ընկ. անուն պատրաստութիւնը։ Գարնան մօտերն է որ խոհեմ մայրերուն միտքը կ'իյնայ այդ սքանչելի դեղը։

ԲԻԻԶԱՆԴԵԱՆ ԴՐԱՏՈՒՆ

Ղալաթիա, Սեղրոս խան թիւ 5—7

Հայերէն, Գաղղերէն և Տաճկերէն դպրոցական դասագրոց և դպրոցական պիտոյից համար մեծագոյն մթերք. նուէրի յատուկ գիրքեր, Վիտալ—Լապլաշի աշխարհացոյց մեծադիր քարտէսներու, բուսաբանական և կենդանաբանական պատկերաց ընտիր հաւաքածոյ մը հանդերձ նմուշներով միտ պատրաստկայ։

Նոր հրատարակութիւն

Սահակեանց—Սրբազան պատմութիւն Նոր Ուխտ— չորրորդ տիպ 4 դրուշ.— Թոմասեան— Նոր ընթացք Փրանսերէն լեզուի, 4 դրուշ.—Զօպու—Նամակագրութիւն գաղղ —տ.ճկ 12 1/2 դրուշ։

ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶԻ վերաբերեալ ամէն կարգի նիւթերու և ՖՐԷՕՊԷԼԵԱՆ նուէրներու միակ կեդրոնատեղի։ 698

Ազգային Լուրեր

Ռուսիա բնակող Տաճկահայերի ամուսնութեան վերաբերմամբ Ս. Կաթողիկոսին կողմէ թեմականներուն ուղղուած շրջաբերական կոնդակը, որուն իմաստը հաղորդեցինք արդէն, հետեւեալն է. «Յօրէ եղև հոգեւոր իշխանութեան՝ սահմանել վասն ցանկացողաց Տաճկահայոց հաստատեալ ի Ռուսիա մտանել յօրինաւոր ամուսնութիւն օրէնք, զի ամուսնացողք յօտար երկրիս ունեցին ի ձեռս իւրեանց վկայական յառաջնորդէ իւրեանց կամ ի փոխանորդէ նորին։ Եւ այս կարի իրաւամբ, զի եղեն դէպք այնպիսիք, որպէս լուայ, ի տեղիս տեղիս անխղճ ոմանք թողեալ զամուսին և զաւակունս իւրեանց ի ծննդավայրս, ընդ ձեռն դատարկապորտ ազգայնոց վկայութեամբ գիւղականաց իւրեանց վերստին ամուսնացան ասա, իսկ ոմանք իսպառ զուրկ գոլով ի հնարից առ ի բերել վկայական ի ծննդավայրից, յուսահատեալ ազօրինի ածին առ ինքեանս զաստեղեալսն իւրեանց, լինելով քար գայթակղութեան այլոց անմեղաց։ Մեք եկաք յայն եղրակացութիւն թէ արժան է ընտրել նոր ինն միջոց որպէս վասն դիւրութեան և ապահովութեան հոգեւոր իշխանութեան, այնպէս և վասն ինքեանց գաղթականաց։ Այս իսկ նպատակաւ կոնդակաւս այսու թոյլատրեմք զպակս գաղթականաց. Ա. Որք ընտանեօք և ազգականօք գաղթեալ կան ասա և բնակին ի մեւնոյն քաղաքի. Բ. Որք ասան և աւելի ամօք յառաջ հեռացեալք ի ծննդավայրեաց՝ կազմեալ են զտեղի բնակութեան ասա ի Ռուսիա և ճանաչին ի բնակչաց և ի քահանայից. Գ. Զամուսիքեանէ և զընտանեկան պայմանաց որոց երդմամբ և ստորագրութեամբ հաստատեն վստահելի և գրագէտ ազգայինք թուով առնուազն 6 7. և Դ. Զպակս այրիացելոց, որոց ամուսինքն վախճանեալ կան ասա և ունին զդիրաւոր վկայութիւն ի տեղական թաղող քահանայէն. և Ե. Իսպառ արգելումք զպակս այնպիսեաց, որք նոքեակք, անծանօթք են, չունին զօրինապահանչ անցագիր, ծննդեան և մկրտութեան վկայութիւնք և ոչ զմերձաւոր ազգականս։ Այսպիսիք պարսին եռամսեայ ժամանակաւ յառաջ յայտնել քահանայից իւրեանց, զի նա ունելով ժամանակամիջոց դիմեսցէ կեդրոնական իշխանութիւն իւր, յայտնելով զանուն, ազգանուն, զբաղաք, զգիւղ և գնահանգ երթասարդին առ ի բերել անտի վկայական պսակի, և կոնսիստորիայք զի մի դժուարասցին վասն այնպիսեաց, դիմեսցեն նախապէս առ մեզ, զի ընդ ձեռն դիւանի մերոյ ստուգեսցուք յիւրաքանչիւր վիճակաւորէն և այնպէս թոյլատրեսցուք կամ մերժեսցուք։»

—Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը շաբաթ օրը բացառիկ նիստ մը ըրաւ իր գրասենեակին մէջ, Պարիկ էֆ. Կիւլպէնկեանի ատենապետութեամբ, և կարդալով Ազգ. Վարչութեան ծանօթ պաշտօնագրին ի պատասխան պարտաստուած գիրը՝ որոշեց ստորագրել և ղրկել։ Անտարակոյս այս գրութեան իմաստն ալ, եթէ ո՛չ պատճէնը, պիտի հաղորդուի լրագրաց ի հրատարակութիւն։

Կ'ըսուի թէ մինչեւ հիմա Հիւանդանոցի Որբանոցին մէջ երեք որբ մեռած են Թոքախտէ և երեք ալ վարակուած են։

Վարչական շրջանակին մէջ խորհուրդ կայ եղեր որ Ազգ. Հիւանդանոցի շրջափակին մէջ առժամեայ վիճակայ չէնք մը կառուցուի և հոն փոխադրուին աղջկանց Որբանոցին մէջ գտնուող 130ի չափ աղջիկները։ Այս միջոցը կը խորհուի այն նկատումով որ եթէ որբերը Հիւանդանոցէն հեռացուին —փոխանակ անոր շրջափակին մէջ մնալու—թէ՛ հսկողութեան և թէ՛ ծախքի տեսակէտով, դժուարութիւններ կրնան առաջ գալ։ Ամէն պարագայի մէջ, Հոգաբարձութեան պիտի յանձնուի Գարակէօզեան գումարին տոկոսը, և վերջապէս պիտի յայտնուի այնպիսի կարգադրութիւն մը ընելու՝ որ որբերը չհեռացուին նոյն հաստատութեան շրջափակէն։

—Սամսոնի առաջն. տեղապահ Գնէլ վարդապետի մէկ նամակը կարդացուեցաւ Խան Ժողովոյ վերջին նիստին մէջ։ Այդ նամակով Գնէլ վարդապետ կը գանգատէր տեղական ժողովներուն դէմ և հրաժարական կուտար իր պաշտօնէն։ Ինչպէս յայտնի է, Պատրիարքարանը առաջն. ընտրութեան հրահանգ ղրկեց Սամսոն։

—Պատրիարքարան հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Տ. Բարդէն Ս. Վարդապետ Կիւլէսէրեան Տրապիզոնի Առաջնորդ ընտրուած է։

—Մորին ցաւով կը լսենք թէ Ստեփան Ոսկան մեռեր է Իզմիրի մէջ։ Հանգուցեալը ինչպէս յայտնի է, ժամանակաւ կարեւոր դեր մը կատարած է մեր գրականութեան մէջ, հրատարակելով հանդէսներ, որոնք նոյն իսկ այսօր կրնան ձեռք առնուիլ։ Վերջին տարիներս Իզմիր քաշուած էր, և կը ջանար ինքզինքը հեռու պահել իր հայրենակիցներէն։ Իզմիրի մէջ կը հրատարակէր Փրանսերէն թերթ մը, աւելի քաղաքական լուրերու նուիրուած՝ քան դրականութեան։ Մեր ցաւակցութիւնները իր ընտանիքին։

—Թիֆլիսէն կը գրեն մեզ.—

«Կիրակի. փետրուար 4ին, Աւճալեան ժողովրդական թատրոնի դահլիճում, թատերասէրների խումբը մասնակցութեամբ դերասան Պ. Անդրանիկի, հայ սեկցիայի նախաձեռնութեամբ, խաղաց Պարոնեանի «Մեծապատիւ Մուրացկանները»։ Ներկայացման մասին խօսելն անդամ աւելորդ է. «Մուրացկաններից» վերջ խաղացին «Կիսկիկ Հարենքը»։ Պ. Անդրանիկը Մրկիչի դերում իւր մտածած շնորհալի խաղով անչափ ծիծաղեցրեց հասարակութիւնը։ Դահլիճը, ինչպէս միշտ, ծայրէ ի ծայր լի էր։

—Ռուս մի լրագրում կարդում ենք. «Բագուի լուսանկար Ի. Ա. Մելիքեանին, Ախալքալաքի երեքաշարժի լուսանկարները թագաւոր կայսրին մատուցանելու համար, բարձրագոյն հրամայված է շնորհակալութիւն յայտնել և պարգեւ տալ նորին մեծութեան կարինէտից։ Այդ պարգեւը—ոսկէ կոճակներ ալմաղի պատական գերբով—երէկ յանձնուեց Պ. Մելիքեանին Բագուի նահանգապետի դիւանատնից։

—Չորեքշաբթի, փետր. 14ին, Թիֆլիսի նահանգական դատարանում քննվում էր Թիֆլիսի կոնսիստորիայի և ժողովրդական լուսաւորութեան մինիստրութեան միջև ծագած վէճը՝ եկեղեցական երեք կալուածքների վերաբերմամբ, որոնց մասին փետր. 15ին, դատարանը կայացրեց հետեւեալ վճիռը.— 1. Զաքաթալա քաղաքում գտնվող այն անշարժ կալուածքը, որ կովկասեան ուսումնարանական շրջանը վերցրել էր իբրեւ իրան պատկանող սեփականութիւն, համաձայն 1898 թուի մարտի 26ի Բարձրագոյն հրամանի, ճանաչել իբրեւ Զաքաթալի հայ լուսաւորչական սեփականութիւն, հանելով ուսումնարանական շրջանի տիրապետութիւնից և յանձնելով Հայոց կոնսիստորիային, դնելով դատաստանների ծախսերը պատասխանատուների վրայ յօգուտ կոնսիստորիայի։ 2. Թիֆլիսի նահանգի Բէլի–Կլիւչ (Աղբուլաղ) տեղում գտնվող հայոց դպրոցին պատկանող անշարժ կալուածքը, որ բաղկացած է եռայարկ քարաշէն տնից, նրան կից շինութիւններով, և որ կառուցված է արքունական հողի վրա, ճանաչել Թիֆլիսի Տավրի թաղի Ս. Գէորգ եկեղեցու սեփականութիւն, հանելով դրան կովկասեան ուսումնարանական շրջանի տիրապետութիւնից և յանձնելով Հայոց կոնսիստորիային, իսկ դատաստանական ծախսերը դնել պատասխանատուների վրա յօգուտ կոնսիստորիայի։ 3. Թիֆլիսի Նորաշէն Ս. Աստուածածին եկեղեցու բակում գտնվող Հայոց դպրոցին պատկանող երկյարկանի շինութեան վերաբերմամբ, որ կովկասեան ուսումնարանական շրջանը սեփականացրել էր բարձրագոյն հրամանի հիման վրա, դատարանը որոշեց, քաղաքացիական դատավարութեան կանոնադրութեան 440, 446 և 442 յօդուածների հիման վրա, պարտաւորեցնել կովկասեան ուսումնարանական շրջանի Պ. Հոգաբարձուին մէկ ամսվայ ժամանակամիջոցում, համաձայն կոնսիստորիայի լիազօրի պահանջին, ներկայացնել ընդունելութեան ակտը 1898 թիւ յունիսի 21)16ին։

Կոնսիստորիայի կողմից գործը պաշտպանում էր երդուեալ հաւատարմատար Ստեփան Մելիք–Ադամեանց։

—Մուշէն կը գրեն մեզ 10 փետր. Թուականով.—Ս. Կարապետի Վանք. Փոխանորդ՝ Տ. Վարդան Վարդապետ Ցանկրեանը՝ քանի օրէ ի վեր վանքէն դաշտի գիւղերը իջած է. նախնական սովորութեան և բարի կարգադրութեանց համաձայն՝ ողորմութիւն, մատաղ, ելն. հաւաքելու յանուն վանքին. որ դժբախտաբար աղքատութեան մէջ է և պարտական, նոյն իսկ իր ներքին խել մը անհրաժեշտ պէտքերը հոգալու անկարող։ Ասիկայ ցաւալի բան մըն է մեր հոչակաւոր վանքին համար, ու խոր վիշտ մը զինքը սիրող ու յարգող բարեպաշտ ժողովուրդին։ Այս վերջինն ալ աղքատ է սակայն, ու ընդհանրապէս չքաւոր, եթէ ոչ վանքերու համար ամէնէն առատաձեռն նուիրատուն միայն գիւղացի ժողովուրդ եղած է։ Մօտ տասը տարի առաջ Ս. Կարապետի գմբէթին մէջ անզգուշութեամբ ծագած հրդեհէ մը 700 ոչխարներ վնասուեցան։ Ս. Կարապետը սիրող գիւղացիները անոնց վոխարէն 1400 ոչխար նուիրեցին։ Դարձեալ այն տեսակ առատաձեռնութիւն չենք սպասեր ժողովուրդէն, որովհետեւ անկարող են, բայց կը յուսանք որ աղքատութեան մէջ աւելի եռանդագին պիտի արտայայտեն իրենց սէրը դէպ դարաւոր ուխտատեղին, և իրենց նուէրը ըլլայ լումայ մը, պիտի չխնայեն։ Բաւական են լումաներն ալ, և օրհնութեան արժանի։

«—Ամսոյս 6ին ի Տէր հանդեաւ քաղաքիս Ս. Յարութիւն եկեղեցւոյ պաշտօնեաներէն Տ. Գրիգոր քահանայ Տ. Զաքարեանը՝ 48 տարեկան հասակին մէջ։ Հանգուցեալը ձեռնադրուած էր 1874ին, ու 26 տարիէ ի վեր կը քահանայագործէր։ Աչքը կուշտ և ժողովրդական, ընչատեաց մէկը ըլլալով՝ գրաւած էր թաղին ժողովրդեան համակրանքը, որով իր մահը ընդհանուր սուգ մը եղաւ թաղին։ Թաղումը կատարուեցաւ նոյն օրը՝ ի ներկայութեան առաջն. փոխանորդ Տ. Յարութիւն քահանայի, Մշոյ քահանայական դասուն, ու մարմինը ամփոփուեցաւ եկեղեցւոյ պարտէզին մէջ։»

ԱԶԳ.—Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ ինամակալութիւնն կը ծանուցանէ թէ՝ Երուսաղէմայ Պարտ. Փոխանորդ Գեր. Գէորգ եպիսկ. Երէցեան հրաւիրուած է, յառաջիկայ հինգշաբթի (1 մարտ 1901), Ս. Եկեղեցւոյս մէջ քարոզելու՝ ի հոգեւոր մխիթարութիւն բարեպաշտ ուխտաւորաց։

Ղալաթիա, 26 փետրուար 1901

Մաանոր.—Սկզբն. Արեւագալի ի ժամ 3

» Բարոզի » 4

Հեռագիր Այսօրուան

(Աժանս տը Թոնսբանթինոբլը)

ԶԻՆՈՒ ԴԻՊՊԵՐԸ

ԲԷՐԼԻՆ, 10 մարտ.—Կ'ըսուի թէ Ռուսիոյ դեսպանը կը պնդէ Զինու մօտ, որպէս զի ստորագրէ Մանչուրիոյ վերաբերեալ պայմանագրութիւնը։ Դեսպանը կը սպառնայ բունական միջոցներու դիմել, եթէ Զին մերժէ։

—Ցիրանսպիները պաշտօնապէս ծանուցին Վալտերսէ մարէշալին թէ ալ եւս Զինու ներսերը զինուոր պիտի չղրկեն, բաց ի այն պարագայէն երբ անհրաժեշտ պէտք մը ըլլայ։

—Վալտերսէ մարէշալը Բէքինէն կը ծանուցանէ թէ մարտ 8ին Լէգլիսուրի զօրախումբը յարձակումով գրաւեր է մեծ Պարիսպին դուռը՝ Անցուլլինկի արեւմտեան կողմը և թէ չորս թնդանօթներ ձեռք անցուցեր է։

ԲՈՐԹՈՒԿԱԼ

ՄԱՏՐԻՏ.—Լիզբոնայի բազմաբուստեան վարժարանին զինուորական ուսանողները ցոյց մը ըրին ժէզուիթներուն դէմ։ Ոստիկանութիւնը միջամտեց։

ԱԼԺԷՐԻԱ

ԹԼԻՄՍԷՆ (Ալժէրիա).— Էլավիքայի մօտ (Մարոքի սահմանագլուխին վրայ) մարոքի ցեղերը ըմբոստացած են։ Օգնութեան զինուորներ ղրկուեցան։

(Աժանս Նասիոնալ)

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՒ ԱՐԿԱԾ

ՊՈՒԻՍԼԻ, 10 մարտ.—Քուրթէլի մօտ (Պէլճիքա) երկաթուղիի արկած մը պատահեցաւ։ Երեք հոգի մեռան և շատ մարդ վիրաւորուեցան, որոնց մեծ մասը ծանրապէս։

ԲՈՐԹՈՒԿԱԼ

ԲՈՐԹՕ.—Հանակղերական շարժումը կը շարունակէ։ Ուսանողները նորէն ցոյցեր կատարեցին ժէզուիթներուն դէմ։ Ոստիկանները և զինուորները միջամտեցին։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ

ԲԱՐԻԶ.—Օրանէն (Ալժէրիա) կը ծանուցանեն թէ երկրաշարժի սաստիկ ցնցումներ զգացուեր են Օրանի դատարանի մէջ։ Նիւթական վնասները այնչափ չատ չեն։

ՁԻՆՈՒ ԴԻՊՊԵՐԸ

ՊԷՐԼԻՆ.—Վիլհէլմ կայսրը Զինու դէպքերուն վրայ երկարօրէն խորհրդակցեցաւ նախարարաթոռ Ֆոն Պիւլով կոմսին հետ։ Որոշուեցաւ որ Վալտերսէ մարէշալը դադրեցնէ այն պատրաստութիւնները որոնք սկսուած էին կարգ մը զինուորական գործողութիւններու համար, որոնք հիմա անօգուտ կը դատուին։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	25	35
Ամէնէն բարձր գին	»	25	37
Ամէնէն վար գին	»	25	31
Բուսմէլի երկաթ. գոց.	Ֆր.	116	87
Ամէնէն բարձր գին	»	117	—
Ամէնէն վար գին	»	115	75

ԲԱՑՈՒՄ 26 փետր.

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Ք. Ի.	25	37
Բուսմէլի երկաթուղի	Ֆր.	116	25
Ոսմանկէ		—	—
Ռէֆի		14	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Քէսէրի փէչերալ ՕԱՅՍ.		1	06
Սօս. ՕՅ. Շանժ է Վայէօս.		0	13
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	02
Թրամուէյ բաժնեթ.		6	25
» ֆուլանաս		191	—
« պարտաթ.		460	—
Քարտի Ս. Գոլոյ		450	—
Թրամուվայ		89	50

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	109	27 1/2
» » » չէք	»	110	27 1/2
Բարիզ » »	Ֆր.	23	92
» » » չէք	»	22	76
Գերլին անտակոս չէք	Մարք	18	51
Վիէննա չէք	Ֆիորր.	21	74

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Ամերիկան Քոնսոլիտէ	Ղրշ.	87	28
Անգլիական ոսկի	»	110	07
Թալ եմէրիալ	»	91	—
Քրիմիզ	»	51	03
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	08
Մէճիտիէ	»	98	
Բուլգարական Ռուբլի	Օ. Ո.	3	60

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 9 Մարտ

Երրորդ Ռենթ 3 %		102	37
» » 3 1/2 %		103	—
Օսմ. Քոնս. սեռի Դ.) բաց.	Ղրշ.	24	70
) գոց.	»	24	65
» » » Բ.	»		
« « « Գ.	»	27	37
Օսմ. Հայս. Քանքա	Ֆր.	551	—
Ոսմանկէ	»	475	—
Բուսմէլի երկաթուղի	»	117	75
Օսմ. մարատատուն	»	515	75
Օսմ. Ռէֆի	»	321	—
Բրքօրիթէ Թիւրք 4 %		503	—
Քէսի Լիոնէ		1085	—
Խալիսկոն Ռանթ	»	25	87
Սպանիական արտաքին	»	73	12
Թրամուվայ	»	91	50
Ֆէք Լոնտոն վրայ	»	25	200
Դիսմանգզոյ	»	8	—

ԼՈՆՏՈՆ, 9 Մարտ

Անգլիական Քոնսոլիտէ		96	81
Օսմանեան Ռանթ սեռի Բ.		40	—
Օսմանեան Ռանթ սեռի Դ. բաց.		22	87
Օսմանեան Ռանթ սեռի Դ. գոց.		24	—
Օսմանեան Գէնէրալ		11	50
Ռուսական 1890		—	—
Հելլենական 5 %		83	50
» Մոնոպոլ		42	—
Գուլկարական 1888		81	50
Եգիպտական Իւնիֆիէ		109	25
Տօմինիալ		104	—
Թրանսվալ		3	56
Այսրն երկաթուղի		11	50
Փսխառութիւն		95	370

ՎԻԵՆՆԱ, 9 Մարտ

Քանաս. Լենանի վրայ	»	220	50
Բուսմէլիի երկաթուղի	»	111	50
Օսմ. Ռէֆի	»	298	—

ՊԵՐԼԻՆ, 9 Մարտ

Ռուպլը	»	216	25
Բուսմէլիի երկաթուղի	»	115	30
Ռնտա. երկթ. պարտաթուղթ	»	—	—
Փանս. Լենանի վրայ 3 ամիս	»	20	265

ՊՐԻՍԼԷ, 9 Մարտ

Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.		—	—
Բուսմէլիի երկաթուղի		—	—

ՄԵԾ ԱՌԻԹ

1901 Մարտ 4ի 6 սկսեալ

ՄԵԾ ՅՈՒՅՑԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ՇԱՊԻԿՆԵՐՈՒ

ՇԸՄԻԶԸԲԻ ԻՒՆԻՎԷՐՍԷԼ

ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ ՄԷՋ

399

ԿԱՐԴԱՑԷՔ, ԿԱՐԴԱՑԷՔ
ՀԱՃԻ ՇԱՀԻՆ

Մեծ Հայ վաճառատուն պատրաստ եւ հսկող վրայ ճանաչողներու. —Ն. Պոլիս, Սուլթան Համամ, Հաճօրուս խան, նարաչէն վերնայարկի անկիւնը, թիւ 33

Այս վաճառատան տէրն և հիմնադիրն, Արտակ Մօսիկեան, շատ տարիներ այս արհեստով զբաղած, ուրիշներու հետ ընկերութիւնամբ հագուստի վաճառատներ կազմակերպած, իր փորձառութեան և ուղղամտութեան շնորհիւ, յաճախորդաց վստահութիւնն ու հաճակրութիւնը գրաւած ըլլալով, այս ձեռնարկով ալ յաջողութիւնն ամէն պայմաններով կը ներկայանայ:

Առաջին կարգի վարպետ ճեւով մը միշտ ներկայ է վաճառանոցին մէջ.—Ի վաճառանուած բոլոր հագուստները, ամբողջապէս նո կտրուած, վերջին նորաձեւութեան անթերի նմոյշներ են, խարդախ կերպասներ երբէք չեն գործածուիր. իսկ գիներու մասին միայն գաղափար մը այն տալն կարելի է ունենալ, երբ ապրանաց վրայ նշանակուած թիւերը տեսնէ մարդ:

Կը խնդրուի ուշադիր կարդալ հետեւեալ խօսակցութիւնը.

—Մեր ամառուան հագուստը Հաճի Շահին վաճառանոցէն առանք:

—Բայց այդ վաճառանոցը խանին մէջ. տեղէն, երկար սանդուխով կ'ելլուի. ո՞վ պիտի յոգնի մինչեւ հոն:

—Ինչպէս, հոգ չէ, վաճառանոցին տէրը իր արհեստին մէջ շատ կարող ու փորձառու մէկն է. մեր ճաշակին համեմատ chef և նորաձեւ հագուստներ ամէն տեղէ աւելի հոն պիտի գտնենք. եթէ ուզենք յատկապէս ճեւով կուտանք. գիներն այնքան ոչ ան են որ կարծես թէ գոնէ քաղուելու մտքով, ունեցած ապրանքները ձեռքէ հանելու կ'աշխատի: 140 ղրշ. բալիօներ հոնտեղ 90ղրշ. կը ծախուին:

—Ի՞նչպէս կը շահի ուրեմն

—Կը շահի որովհետեւ—Ա. Ընկեր չունի որ շահածը բաժնէ: Բ. Անձնական ծախքն այնքան չափաւոր է որ ապրանքին գիները բարձրացնելու չի հարիւրդրուիր: Գ. Զինքը ճանչցող և իրեն հաճակրող շատ յաճախորդ ունի, ամէն մէկին քիչ քիչ կը շահի բայց գումարը մեծ կ'ըլլայ: Դ. Բախտաւորմամբ ուրիշներու, վաճառատան վարձքը և ծախքը խիստ անոնցմէ են: Ե. Թիւով գոհ սրտով կ'ըսէ. «Պապաց պէհէք վերսին»:

Վաճառատունը կիրակի օրերը բաց է—վերջին գին—Մէկ թիւր 2 ղրշ. — Նորոգութեան աշխատութիւնները ձրի: 598

ԲԱՂԴԱՒՈՐ ՄԱՅՐ ՄԸ

Նիհար, աղաղուն, վատոյժ, հիւանդկոյս տղաքը երբեք չէի սիրեր, միշտ կը փախչէի գիրուկ, թմղուկ, զուարթ, կայտառ տղաք մեծցնել: Կատարելապէս համոզուած էի որ ապագային ուժեղ, հայտառ և կորովի զաւակներու արժանանալու և դաստնք ամէն կարգի հիւանդութեանց դէմ պայծառանալու համար, անհրաժեշտ էր տղայ հասակէն ուշադրութիւն ընել անոնց տրուելիք սնունդին: Հետեւաբար, երբ մեր անդրանիկ զաւակը մեզ տուաւ եղաւ, հետամուտ եղայ ամէնէն լաւ սնունդը տալ անոր և բժշկի մը յանձնարարութեամբ սկսայ ՖՈՍՖԱՏԻՆ ՖԱԼԻԷՆԻՆով սնուցանել զայն:

Տղան մեծ ախորժով կ'ուտէր այս ՖՈՍՖԱՏԻՆ ՖԱԼԻԷՆը և քանի ուտէր կը գիրնար, կ'ուժգնանար ու կը կայտառնար: Այսպէս քանի մը ամիս անցնելէ վերջ, երբ սկսայ հանելու ժամանակը եկաւ, սկսանք մտահոգ ըլլալ, կարծելով որ մեր զաւակն ալ ուրիշ տղոց յատուկ սկսայ հանելու ցաւերն ու փորկռութիւնը պիտի ունենայ, սակայն տղեկը առանց ոչ և է հիւանդութեան սկսան հանեց, խաղալով ցատկելով և շարունակեց աճիլ ու զօրանալ:

ՖՈՍՖԱՏԻՆ ՖԱԼԻԷՆով հիմա զաւակ մեծցուցի, երկու-քը աղիկ, երեք մանչ, փոքր Աստուծոյ ամէնքն ալ 25—30 տարիքը հասան առանց բնաւ հիւանդանալու և քաջառոյ երիտասարդներ եղան. հետեւաբար իր սրտէ կը յանձնարարեմ մայրերուն որ ՖՈՍՖԱՏԻՆ ՖԱԼԻԷՆով մեծցնեն իրենց զաւակները:

Բարիզ Պոնապարթ փողոց թ. 17
ՍԱՐԿԻՍ ԺԱՆՆԻ
ՖՈՍՖԱՏԻՆ ՖԱԼԻԷՆը կը ծախուի կ. Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղատներու ու դեղի մթերանոցներուն մէջ: 15—26

ՆՈՐ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԳՕՇԻԿԻ

ՊՕՂՈՍ ՄԻՆԱՍԵԱՆ

Որ 16 տարիէ ի վեր Ղալաթիոյ և Բերայի պատրաստ կօշիկի վաճառատանց իր սեպհական գործարանէն կը հայթայթէր եւրոպական նիւթերով պատրաստուած ամէն տեսակ կօշիկ արանց, կանանց և տղայոց, այս տեղամ բացած է ի Ղալաթիա ԳՕՇԻԿԻ ՆՈՐ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ մը, ուր նաև միշտ պատրաստ կը գտնուի ֆրքոնական և անգլիական գործարանների բերուած ամէն տեսակ կօշիկ և լաստիկներ, Բօտը-Սիւէտ, լուսարին, վիտալա, կլաստ, այծի մորթ, քարտանոլ, և մեծաքս, նաև դուռ քթանէ ամէն տեսակ, ամէն գոյն, կտորով և ոսկրով կիսակօշիկներ: Ճշմարիտ կտորով և քսմով: Ծանձնարարութիւնք կը կատարուին նաև չոքու վրայ: 592

Բարեձեւութիւն, տոկունութիւն եւ անմրցելի ամանութիւն

(Շարունակ. տպագրուած թիւ 15)

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ՞Ի Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՑՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԷ 396

(Եանոնի գարեջրատան վրայի յարկը, ճիշդ Զրպուհեանց դէմը)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենատարբեր ցաւած տեղերը մէկ անգամէն կը լուծանեն. ցաւով դիմելու եւ բուժուած վերադառնալու պայմանաւ:

Ներքնեղ եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր և դիմացկուն արհեստական ատամներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականի, դէմի ձեւաւորութիւն ըստ տարիքի, ծամողութիւն եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորեալ:

Բերանի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաև թմրեցուցիչ, գեղերու և ամենակատարելագործեալ ապրանքներու միջոցաւ, առանց ցաւի առանձնահատուածութեան:

Ց. Գ. Ջամանները կիրակի օրերն ալ (մինչեւ կէս օր) ինչպէս նաև ամէն օր (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ կրնան ունենալ:

Ծանօթ—Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ ՋԻՆԻՆՆԻՆ (): 197

ՆՈՐ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԼԱՌՈՒՍ

Ամէնէն կատարեալը, ամէնէն նորը, լաւագոյնը, եւ բոլոր Ֆրանսական ճաճրագիտարաններուն ամէնէն լաւ պատկերազարդուածը:

Նոր պատկերազարդ Լառուսը որ Ֆրանսայի մէջ խիստ մեծ յաջողութիւն մը ունեցած է, նպատակ ունի գոհացում տալ այն անձերուն որոնք կը փափաքին ունենալ փոքր թուով հատորներով, լուրջ կատարեալ և իրականաբար նոր հանրագիտակ բառարան մը: Ականաւոր գրագէտներէ և գիտուններէ շարադրուած, նկատի առած է գիտութեանց և հմտութեան ամէնէն վերջին հիմերը, մարդկային գիտութեանց ամէն ճիւղերուն մէջ: Միանգամայն կը պարունակէ բազմաթիւ պատկերներ ամենամեծ խնամքով պատրաստուած (նշանաւոր անձերու, արուեստի և հոյակապ շինուածներու, տարազներու և թիթերու, երկրաչափական պատկերներու, կենդանիներու և տունկերու, սեւ և գունաւոր աշխարհագրական քարտէզներ):

Նոր պատկերազարդ Լառուսը 16 երեսնոց, իւրաքանչիւրը 50 սանթիմի տետրերով կը հրատարակուի, և 1897 Ապրիլ 1էն ի վեր շաբթէ շաբաթ լոյս կը տեսնէ: Սա նուազն 400 տետր պիտի ըլլայ, որոնք 7 հատոր պիտի կազմեն. բաժանորդները կրնան, եթէ նախամեծար հանրին, գործը ընդունիլ 10 տետրէ բաղկացեալ անկապ սեռիներով, անկապ կամ կազմուած հատորներով, իրենց հրատարակութենէն վերջ: Առաջին երեք հատորները արդէն ծախու են:

Պայմանաւոր բաժանորդագրութիւնը ճեռնարկելի է. { 199 ֆրանք առանձին տետրերով կամ սեռիներով եւ կամ ոչ ոսկեկազմ հատորը / 235 ֆրանք կազմուած հատորով, (demi chagrin), կարմիր, սեւ կամ կանանչ:

Վճարումը կ'ըլլայ (Բարիզի վրայ մանցեանքով) չորս անգամէն, իւրաքանչիւրը հաւասար, այսինքն վեց ամիսը անգամ մը, պայմանաւ որ առաջին վճարումը ըլլայ ստորագրուած օրը:

Պայմանաւոր բաժանորդագրութեան գրուելով, ստորագրողը գիրք կը ստայ ապագայ գիներ բարձրացուցիչներէ, նոյն իսկ եթէ աւելի արտակներ ալ հրատարակուելու ըլլան: 587

ԳՐԱՏՈՒՆ ԼԱՌՈՒՍ, Բարիզ. Մօնբառնաս փողոց. թիւ 17. Ինդրոյին 16 երեսնոց պրակ մը՝ իր նմոյշ ալիսի որկուսի ձրիաբար:

ՎԷՆՍԱՆ ՖՕՅԱՃԵԱՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՎԻՐԱԲԺԿՆ. ԵՒ ԱԿՆԱԲԺԿՆ. ԳՈՐԾԻՔՆԵՐՈՒ

Կ. Պոլիս, Պանոնի Գաբու, Ճիլալ Պէյ Խանի ներքեւ, թիւ 1.
Զինեցէք Սիրէք մաղազասը

Ֆերոյիչեալ վաճառատան մէջ ակնարուժական և վիրաբուժական ամէն տեսակ գործիքներ ՄԵԾԱՊԱՆԱԿ և ՓՈՔՐԱՊԱՆԱԿ կը վաճառուին: Ամէն տեսակ կապուղ և կարծր լաստիկէ (քաուչուք) առարկաներ, անուրի կապիչներ (գասրգ պաղը), տեսակ տեսակ գրեվներ (շրիկնա), ելեքտրական մեքենաներ, ջերմաչափներ, հեռադիտակներ, խոշորացոյցներ, մանրադիտակներ (միքրոսքոբ) փոքր և մեծ մանրադիտի ապակիներ, նոր տեսակ ոսկի և այլն ակնոցներ կը գտնուին վաճառատան մէջ: Գիները խիստ ժամեր:

EMULSION SCOTT

ՍԿՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Գործարանին Նշանը

ալիարէի մէջ լաւագոյն գիրն է

ԵՐԱԽԱՆԵՐՈՒ ԵՒ ՏՂԱՅՈՑ

ամէն տեսակ հիւանդութեանց համար:

Ամենէն ախորժահամ ակոն իւղն է ֆոսֆորիթի հետ խառնուած. Տղայք հանգիստով կ'ուտեն հարակից զայն: Բնաւ ուրիշ գեղ մը ասոր դէմ ազդեցիկ չէ, բաժեալ համար:

ՀԻՊՈՖՈՍՖԻՏ ԽՈՇԱՐ (արբաւան)
ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆՔ, ԽԻՒՐՈՒՄՔ,
ՄԵՆԵՆՏԱՅՈՑ ՈՒՍԿԱՖԵՏՈՒԹԻՒՆՔ,
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԺՈՒԹԻՒՆՔ,
ԹՈՒԲԻ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆՔ ՀՈՍԸ,
ՀԱՐԲՈՒԹԻՒՆ, ՆԵՀԱՐՈՒԹԻՒՆՔ
և ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

կը փոխուի բոլոր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով:

Գործարանէն Նշանը

Գործակատար՝ Ֆ. Գոլիս. ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԷՒՐԼ 531

ՍԻՆ ԿԷՐ

ՀԱՑԹԱՑԹԻՂ ԿԱՑՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ

Ժ. ՆԱՑՏԼԻՆԿԷՐ

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատեայ տոկունութեամբ այն քան գնահատուած են որ ալիարէի ամէն կողմը տարածուած են, և բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել: Սինկէրի Ընկերութիւնը տարի 400ն աւելի պատուոյ վկայական և չքնաղագոյն ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներու մէջ:

Արեւելքի մէջ Սինկէրի մեքենաներուն միակ ներկայացուցիչն է Մ. Ժ. Նալալեանը, որ բողոքդակ Թուրքիոյ մէջ ճանաչուելու կարգադրած է:

Սինկէրի մեքենաները կը վաճառուին՝ ԲԵՐԱ, Շիտակ Խանէ, Ղալաթա Սէրայի դիմաց:

ԴԱԼԱԹԱ Սինկէր Խան. Թիւնէլին առաջ. Բրամվայի կայարանին դիմաց.

ՍՏԱՄԲՈՒԼ Սուլթան Համամ թիւ 2. Սուլթան Պայազիտ Բրամվէյի Սթասիոնին դիմաց թիւ 13:

COMP RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ԲԱՐՈՒԱՅԻՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱՇԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան կանոնաւոր գնացքներ

27 12 Օրեան ժամը 6ին դեպ Սիրիոյ,
Դ. 28 13 Երեքշաբթի, Պիրէ, Հոգեւոր Հայրերու 10ին մինչեւ 12ին առաջ (Եկեղեցական լոյս Հոգեւորականներու, Բոլորակներու, եւ Գիտ. Պիրէ եւ Գիտ.)
Ե. 1/14 Օրեան ժամը 10ին մինչեւ 12ին
1/14 Ինէգոլու, Պիրէ, Սամսուն, Տրապիզոն, Սոչում եւ Գեորգիա ժամը 4ին մինչեւ 6ին
Ի. 2 15 Օրեան ժամը 6ին դեպ Սիրիոյ. 553

ՓԻՆԱՐՏ CUNARD

ԷՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱՇԻՆ

Կը տարուի նաեւ ուղիղ ելք Բոստոնի Լիվերպուլի և Ինեանից գիծ

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Իվերնիա	18900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	18900	Բաթավիանիա	4841
Լուքանիա	12952	Վերլա	3229
Համբանիա	12950	Բալլա	2945
Սուլթանիա	8845	Թիրիա	3938
Ումպրիա	8128	Սիրիա	2935
Էթրուրիա	8120	Մանարիա	2558
Սերվիա	7392	Ալէքսը	2181
Ալգանիա	7189	Շերպուրկ	1514

Դիմել առ.

ԶՈԼԻ և ՍԻՆԷՐ
Joly et Senger

Մեյմանէթիի խան, թիւ 6, 7, 8. Գալաթա, Պարտ Մանասթիր խանաց 255

ՄՈՍ

ՇՈՓԵՆԱՒԱՇԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերպուլ, Գլասգոյ, Մանչեսթր և Սիւ Մեսի ճիւղ գծեր

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Բամբէյ	3000	Բրազ	3500
Անգլիա	3000	Սիրիա	400
Թիւնիզ	3000	Սամսուն	3350
Թեսսալոնիկէ	3000	Տէրա	2250
Նապոլ	3000	Գիրիտա	1000
Լոնտոն	1000	Տարսոն	600
	100	Սանդան	100

Դիմել առ. Ֆ. Կ. ՊԱՐՍԷԼ և ԸՆԿ.
Ուրիշ խոսք
ՔԱՐԹ ՄԱՌ և ԸՆԿ.

124 Ս. Էնդրէա Պարտ Լեյտոս.

Գլխաւոր գործակալ՝ ՏԱՐԱՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱՇԻՆ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍՈՆ

ԼՈՆՏՈՆԻ ԿԱՐԳԻ ՇՈՓԵՆԱՒԱՇ

(Ընդարձակ Հրատ. Գոլոյ և Օրիաստի)

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1089	Ֆօրօ	1497	Գեզօ	1011	Մալմօ	724	Բրազիլիա	136
Այէրօ	3607	Ֆանկօ	2908	Կրօանօ	1695	Մարէնկօ	2372	Մարֆօ	1113
Անգէլս	1541	Գէրսա	895	Հէրօ	775	Մարգէլլս	2709	Ֆիրէօ	1735
Արիստոս	2377	Տիաս	4311	Հիտալկա	1581	Միքրաս	2557	Սիրվօ	1193
Գասանօ	1822	Տօմինօ	987	Հինտաւ	2720	Միլս	1057	Սբէրս	1200
Գօրգանօ	1364	Տուլս	2593	Հորատիս	2600	Մանչէսթրս	1735	Բասս	1823
Գրամս	1078	Տրաս	1713	Հաւանկէլ	525	Մաւրիկս	2419	Բ. Ուիլսն	1546
Գրէնս	841	Տինամօ	504	Իտալս	2354	Նէրս	1383	Բօրիս	2327
Դանէլլս	1481	Իտաս	2464	Իսանս	5540	Օմիս	6100	Բրէնս	1475
Դէլրս	1671	Իտուրաս	1520	Ֆիլս	1050	Ինճարիս	4038	Բորդիս	487
Դուլիաս	1337	Լուգաս	1841	Ֆիլիս	1653	Օրտանս	1535	Ուլտիս	2429
Գամս	1214	Ֆիաս	954	Ֆոլիոն	2307	Քալէնս	1637	Վասրս	1914
Գասս	1094	Ֆիլանս	1823	Ֆուլս	1700	Քոլս	516	Վալս	1289
Զիրակս	3789	Ֆանանկս	849	Լիս	1053	Ռիարիս	2329	Վերմելցիս	2896
Սիսէրս	1834	Ֆրանչիսքս	4532	Լէբանս	2372	Ռինալտս	1668	Եէաս	1850
Գիս	2897	Ֆարիէս	3060	Լիվօրնս	1643	Ռոլս	1613	Ջէրս	1200
Գոլօրատս	4235	Գիրանս	1243	Լոբէնս	3191	Ռամս	1789		

Սիս չոգենաւը, նաւապետ Թիսոնկիլ, ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս հասած, պարապած և Օտեսա ուղեւորած է:

Գլասգոյ չոգենաւը, նաւապետ Գէրրարդ, ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս կը սպասուի ամսոյս 13ին:

Պիրէոս չոգենաւը, նաւապետ Ուիլկ, ընդհանուր վաճառքով Հալէն պիտի մեկնի ամսոյս 10ին ուղղակի Գոլիս գալու և յետոյ Նիւյորքի և Օտեսա երթալու համար:

Գասթիլլոն չոգենաւը, նաւապետ Կրէշամ, ընդհանուր վաճառքով նիւ Եորքէն մեկնած է փետրուար 23ին ուղղակի Գոլիս գալու և յետոյ Նիւյորքի երթալու համար:

Գոլիանս և Գոնկոս չոգենաւերը այժմ կը բեռնաւորին ընդհանուր վաճառքով ի Նիւ Եորք ուղղակի Գոլսոյ և Սիւ Ջոլս համար:

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՆՏ ՐԻՔՕ
Թիւ 28—24. Գիւլիւք Մէյլէթ խան. Գալաթիա 277

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երբեւեկութիւն կառախմբերու 1901 Մարս 1 (Ն. Տ.) ուրբաթ օրէն սկսեալ

ԷՍԿԻ–ՇԷՀԻՐ ԳՕՆԵԱՑԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 222 խառն Առտու Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴՐՕՂ Կառ. Թ. 221 խառն Իրկն Ժ.	Վ.
10	25	մկն. Էսկի-Շէհիր ժմ.	1	25
11	7	» Կեօքմէ քիւրէք »	12	45
12	5	» Սապանճը բունար »	12	3
12	59	» Ալաեունտ »	11	7
1	41	» Զէքիրլէր »	10	23
2	37	» Տէօյէր »	9	35
3	6	» Իշխանիյէ »	8	50
3	30	» Համամ »	8	23
3	44	» Կազլիկէօլ համամ »	8	14
4	31	» Աֆիոն Գարա Հիսար »	7	43
5	11	» Պէօյիւք Զօպանլար »	6	50
6	6	» Զայ »	6	3
6	51	» Իսհակլու »	5	10
7	15	» Եասսիան »	4	45
7	46	» Ագ շէհիր »	4	23
8	18	» Ազալի քէօյ »	3	43
9	—	» Զավուշճը քէօյ »	3	5
9	38	» Իլիին »	2	33
10	25	» Գատրն-Խանը »	1	39
11	20	» Սէրայ-Ինի »	12	57
11	52	» Մէյտան »	12	17
12	52	» Բունար-Պաշը »	11	12
1	30	ժմ. Գոնեա մկն.	10	30
իրկն.			առտ.	

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐԷՆ ԷՆԿԻՒՐԻԻԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 122 խառն Առտու Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴՐՕՂ Կառ. Թ. 121 խառն Իրկն. Ժ.	Վ.
1	—	մկն. Էսկի Շէհիր ժմ.	11	—
1	44	» Ագ Գունար »	10	18
2	24	» Այբիւ Քէօյ »	9	46
3	4	» Պէյլիք Սիսուր »	8	58
4	9	» Սարիքէօյ »	8	1
4	58	» Գիչէր »	7	4
5	35	» Սասիլէր »	6	27
6	9	» Պէյլիք Քէօփրիւ »	6	—
7	3	» Բօյաթլի »	5	16
8	21	» Մալի Քէօյ »	3	49
9	15	» Սէնճան Քէօյ »	2	47
10	—	ժմ. Էնկիւրիւ մկն.	2	—
իրկն.			առտ.	

ՀԱՄԻՏԻԷ—ԱՏԱ-ԲԱԶԱՐ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 425 խառն Առտու Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴՐՕՂ Կառ. Թ. 426 խառն Իրկն. Ժ.	Վ.
5	27	մկն. Ատա-Բազար ժմ.	7	18
5	45	ժմ. Համիտիէ մկն.	7	—

ԱԼԱԵՈՒՆԷՆ ՔԷՕՓԱՀԵԱ

ԵՐԹ Կառ. խառն Թ. 322 խառն Առտու Ժ.	Վ.	Թ. 324 խառն Իրկն. Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառ. խառն Թ. 321 խառն Առտու Ժ.	Վ.	Թ. 3 2 խառն Իրկն. Ժ.	Վ.
1	5	11	15	մկն. Ալաեունտ ժմ.	12	30	10	35
1	25	11	35	ժմ. Քէօթահիա մկն.	12	10	10	15